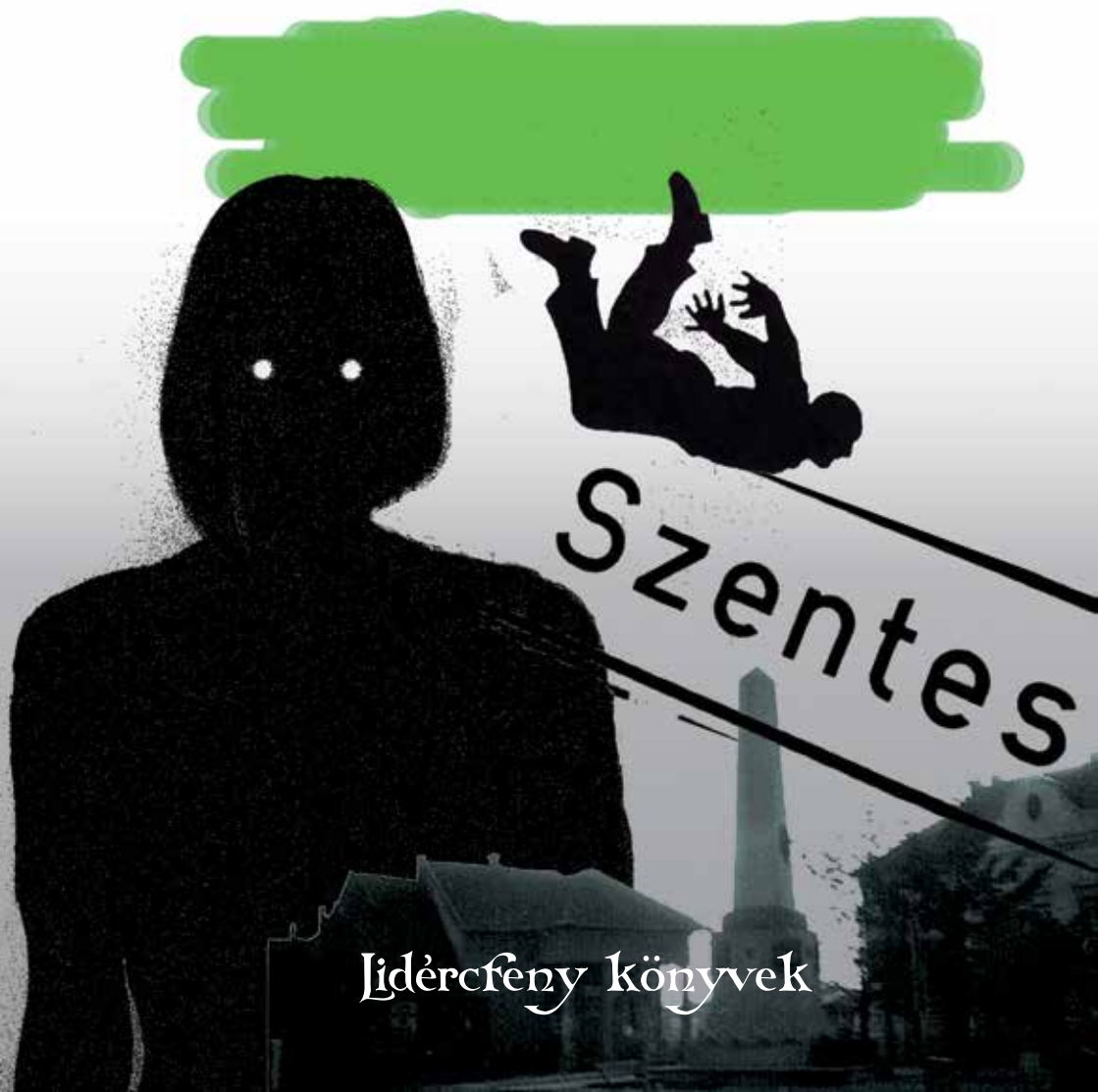

1962

Írta: Túri András Csaba

Lidércfény könyvek

1962

Írta: Túri András Csaba

Kiadja a Lidércfény online kulturális magazin.

A kiadás éve: 2020.

Első kiadás

Felelős kiadó: Török Viktor

© *Lidércfény – Minden jog fenntartva!*

Szerkesztő, tipográfus: Bognár Zsolt

Borítóterv: Túri András Csaba

Borító: Bognár Zsolt

A borító Török Viktor Tolbuhin térről (mai Luther tér) készített fotója felhasználásával, a készítő engedélyével, és internetes képek felhasználásával készült.

Az antológia a Lidércfény online kulturális magazin kiadványa.

A kiadvány az alábbi Creative Commons licenc alá esik:

Nevezd meg! - Ne add el! - Így add tovább!

CC BY-NC-SA

www.lidercfeny.hu

Lidércfény

In Memoriam

Kele János (1900-1957)

„Ahogy a zeneszerző hangokat hall, én ösztönösen megérezem azokat az erőket, amelyek ösztönökből, vágyakból, érzésekből alakulnak, és mintegy felém áramlanak.

Érdekes, amit megfigyeltem magamon, hogy annál könnyebben fejték meg nehéz dolgokat, minél nagyobb a fájdalom, a szenvedés a hozzátartozóban, aki a segítségemet kéri.”

Tartalom

1962	7
1962. június 23., szombat, 22 óra 31 perc	7
1962. június 25., hétfő, 10 óra	15
1962. június 25., hétfő, 16 óra 06 perc	22
1962. június 26., kedd, délelőtt 7 óra 05 perc, a szentesi Petőfi Szállóban	27
1962. június 25., hétfő délután, Szentesen	31
1962. június 29., péntek	36
1962. június 30., szombat, kora délután	39
Aznap éjjel... ..	46
1962. július 1., vasárnap délelőtt	54
1962. július 1., vasárnap délután	61
1962. július 2.	66
1962. július 3.	68
1962. július 4., szerda	71
1963. február 25., hajnali fél egy... ..	82
 Idézés	 88
1959. március 24., telihold éjszakája	88
 Köszönetnyilvánítás	 102

1962

**1962. június 23., szombat,
22 óra 31 perc**

A belügyminisztérium épülete még a kései órán sem volt teljesen kihalt. Az elhárítás teljes erővel dolgozott, és a folyamatban lévő ügyek munkatársai sem pihentek.

Ő: Molnár Antal sem. Az osztály egyik speciális nyomozójaként az volt a dolga, hogy készenlétben legyen. Az ellenforradalom után megragadta a lehetőséget, hogy saját, irodának csúfolt kuckója legyen, és egyedül dolgozhasson. Az eredményei miatt hamar kikezdehetlenné vált. Kezdesnek tucatnyi, '56 őszén megszökött, köztörvényes bűnözőt juttatott vissza a rács mögé. Aztán bekapcsolódott az októberi események résztvevői utáni hajszába. A módszereit illetően meglehetősen titkolóznia kellett, sok idióta sallanggal körítve. Mindenféle fortélyal aprólékos vizsgálódásnak, elemző munkának állította be, amit csinált. Tette ezt olyan sikerrel, hogy továbbképzéseket tartott a kollégáknak ebben a témában. Eleinte tartott ettől, de hamar rájött, hogy több, az övéhez hasonló képességű elvtárs is van a hallgatói között, bár egyik sem volt tudatában ennek. Ezeket finoman stimulálta az „órák” alatt, aminek meg is mutatkozott az eredménye. Ezt a képességet az átkos nyugaton is ismerték, és elismerték, éppen úgy, mint a háború előtt itthon is. Volt egy korbéli újságja, amiben beszámoltak egy Kele János nevű „léleklátóról”, aki segítette a rendőrség munkáját. A birtokában lévő baloldali lap nem

győzte gúnyolni a léleklátót, meg a vele dolgozó rendőröket. Ezen a hangvételen nem lepődött meg.

– Ilyenek az én elvtársaim! – állapította meg elégedetten, így ugyanis ő volt a vakok között a félszemű, a király, aki titokban uralkodik.

A rendszer, amit szolgált – önző érdekekből –, ezt az egészet legalább olyan hevesen tagadta, a materialista tudományt dicsőítve, mint az örökmozgót. Ő tudta különben, hogy lehetséges, és ismerte azt az elvet is, amely lehetővé tette, de ezt megtartotta magának. A keményvonalas szovjetimádók fejébe mindez nem fért volna bele. Ez a szolgálai szűklátókörűség a hasznára vált: tökéletesen belesimult a gépezetbe. Nem volt materialista, de vallásos sem. Amire képes volt, mind a kettőt kizárta. Ő egy harmadik világnézetet alakított ki magának. Úgy tartotta, az emberi test egy állati sorból kinemesített gépezet, a lelke az viszont valahol a csillagok közt született. Akik megalkották – akárkik is voltak –, istennek tűntek, de csak az ember szintjéhez képest! A „filmnoir”, ahogy hívta a rég száműzött műfaj után, mivel fekete-fehér, vagy fakó színekkel elmosódott látomások sorozatát látta-élte át, gyerekkorában kezdődött egy betegséggel. Nem sokra emlékezett, csak arra, hogy nagyon beteg volt, és sokáig tartott, mire felépült. Később azt olvasta egy háború előtti, hiányos, tépett és koszos könyvben, aminek még a címét sem tudta, hogy a „Sámán-betegség” a képességek kezdete. Állítólag ezeknek a régi embereknek több csontjuk is volt az átlagembernél. Gyerekként egyszerre csak azon kapta magát, hogy rendszertelen időszakokban, de „belelát” az emberekbe. Kiolvasta a gondolataikat, olykor a jövőjüket, sűrűbben a

múltjukat. Itt került az életébe a nyomozói munka. Frissen érettségizettként bekerült az államvédelmi osztály elhárító-nyomozói közé. Felettesei hamar felismerték a tehetséget... mármint azt, amit ők annak gondoltak. Beiskolázták, ő pedig elfogadva elvégezte a dolgozók esti egyetemét.

Közben erős jövőfelvillanásokban látta, mi lesz a sorsa több fontos vezető elvtársnak, így óvatosan meghúzódt a háttérben. Ő sosem ütlegelt senkit. Helyette feltalálta a „lelki verést”, amit még a legkeményebb legények sem bírtak sokáig, és ami a fő, egyik sem halt bele. Ezt a részt másnak hagyta. A „sajnálatos eseményeket” úgy látta közeledni, akár egy hatalmas vihart, jégesőt-villámlást, dühöngő szelet. Még október elején elvállalt egy vidéki gyári nyomozást, amit úgy intézett, hogy ne kelljen visszatérnie a fővárosba, csak Kádár után. Kádárral egyszer találkozott '56 előtt, a letartóztatása előtti esztendőben. Amikor kezét fogtak, letemette egy vízió, amelyben Kádár öregen, a Párt első embereként áll egy tribünön, és integet az őt üdvözlő tömegnek. Kádár csak egy futó pillantást vetett rá, de tudta, hogy megjegyezte az arcát magának. A letartóztatása azért még meglepte, de nem nagyon. Tudta, ez a belépője a jövőbe. Az új Párt új vezetője valóban emlékezett rá, és megbízhatónak tartotta. Így folytatta, amit addig csinált: nyomozás-elhárítás.

Ezen az éjszakán egy olyan ügyön „dolgozott”, amiről a kollégáknak sejtelmük se volt. Nem is engedte, hogy legyen, mert boszorkányság volt benne. A dossziét ő nyitotta '58 nyarán. Jelöletlen volt, a belső oldalára egy Kele-kép fotokópiáját ragasztotta. Az első adat egy fiatal aktivistáról szólt, aki részt vett Rákos Mátyás hatvanadik szü-

letésnapjának szervezésében. Egyetlen korabeli, életlen kép, amin csak sejtette, hogy ott van ő is... ennyi volt az egész. Ez az információ elsőre semlegesnek látszott: egy lelkes aktivista anyaga. Azt a fotósorozatot nézve, amit egy archívumban talált, a „filmnoir” egy mélyben húzódó hideg és kétségtelenül rosszindulatú áramlatot talált. Óvatosan kezdett hozzá a visszafejtéshez, de sajnos nem elég óvatosan. A jeges energianyom egy átoknak bizonyult, és gonosz hullámverésként mutatta meg igazi arcát.

A hivatalban három napon át teljes káosz köszöntött be, a gépirónók sírógörcsöt kaptak, egyikük pedig idegösszeomlást. Iratok tűntek el rejtélyesen, az emberek pedig a plafonon voltak, csak a beléjük nevelt fegyelem akadályozta meg, hogy kitörjön a verekedés. Egy vallomás jegyzőkönyve a szeme láttára foszlott szét a levegőben: a papír valamiféle jeges hódara szerúséggé esett szét, és elolvadt. Látott szálldosó aktákat, melyek ismeretlen erőtől mozgatva, ismeretlen cél felé röptek. Le kellett húznia a fejét az iratok elől. Miközben a hivatal az összeomlás káoszába süllyedt, ő bemenekült a kis kuckójába, és ott röhögcsélt. Az átok hideg szelét mindenütt érezte, őt viszont elkerülte. Volt ellene védelme. Vihogva újranézegette a régi képeket, az egyik felkeltette az érdeklődését. Ahogy elhúzta a kezét rajta, megértette, hogy a Rákosi szülinap miért nem omlott bele egy kaotikus verembe: a Rákosi rendszer maga volt a káosz, annak egy modern formája. Az átok egy idő után meggyengült, majd elenyészett, és a hivatal is magához tért. Ő pedig, miután kielemezte a történeteket... óvakodott jelentést tenni róla, majd egyszer. Aki ezt előidézte, egy nő, egyértelműen boszorkány volt. Nem a Jancsi-Juliska

meséből, egyáltalán nem. Akárhogy erőlködött, nem tudott arcot hozzáadni ahhoz, amit megtudott, sem nevet, csupán egy bizonysgot: boszorkány! Az ősi hagyomány – bármi légyen is az – védelmezője, és ezért buzgó kommunistának álcázza magát.

Még figyelemre méltóbb 1956. A rendelkezésre álló adatok elégtelenek voltak még ahhoz is, hogy az ötvenes évek stílusában kihozzon belőle valamit. Volt egy tanúvallomás a pártház ostromáról, melyben a székházba behatoló ellenforradalmárok tetteiről volt szó. Az egyik fegyveres, egy nő, megmentette nem csak a tanút, hanem még két másik embert is. A beszámoló kerek egész, a védőket menti valaki, aki a banditákkal jött, de biztos, hogy nem közéjük tartozik. Erre utal az, amit tesz. Csakhogy ezzel az elbeszéléssel nem stimmel valami. A tanú hálás a megmeneküléséért, készséggel igazolja a megmentőt, akit akkor lát először. „Egy fiatal nő.” Ennyit tud róla mondani. Nem csak ez a különös, hanem az is, hogy nincs nyoma a többi „megmentettnek”. Lehetségesnek tartotta, hogy nem is volt több. A vallomás nyelvezete ugyanis ezen a ponton megbicsaklik, mintha a tanú kissé meghibbanna, és zavaros áradozás marad, tény egy szemernyi sem. Ahogy újra és újra elolvasta ezt az elbeszélést, mindig egy homályos képet látott maga előtt: egy fegyveres nő vonszol magával a harc zűrzavarában egy rémült védőt. Kiviszi az épületből – furcsa módon senki nem állítja meg őket –, aztán ellöki magától. Még hallani is szokta a pártházból kiszűrődő fegyverdörej zajában, ahogy a nő azt mondja: „Fuss! Vissza se nézz!” És ő futott, de még hogy!

Voltak még más felvillanások is, melyek egyértelművé tették: a boszorkány nem védte, inkább sorvasztotta a szocialista rendszert... A dosszié anyaga fölöttébb hiányos volt, noha mindent elkövetett, hogy teljessé tegye. A boszorkánynak még a nevét sem tudta, a filmnoirok csak egy ködösen elmosódott arcot, de leginkább egy alak körvonalait mutatták. Ez a látomás akkor is ha mozgásban volt, sötét maradt, mintha folyamatosan ellenfényben állna. Az anyagot rendszeresen szokta lapozgatni, mivel sokkalta többet mondtak neki, mint egyszerű leiratok, vagy kivonatok, ha kellően ellazult filmnoir felvillanásokat élt át, sokszor ugyanazokat, de olykor újakat is. Kezébe vette a soron következő lapot, ami egy dokumentum fotokópiája volt. Néhány, az ellenforradalom után hátrahagyott és megtalált fegyver leírása. Sorozatszám, típus, állapot, stb... Maga sem tudta, miért tette bele a dossziéba, eddig még sosem „mondott” neki semmit. Most azonban, amikor elkezdte a szemét végigfuttatni a fegyverek sorszámaán, az egyiknél megakadt. Meredten bámult a számrá, ami önmagában semmit sem mondott neki. Mielőtt belezuhant az első nullába, ami kinyíló szájként készült elnyelni, már tudta, hogy transzban van és filmnoir élménye lesz, aztán, akár egy korhadt lépcső eltörő fokáról, fejjel előre egy pincébe, úgy zuhant bele a látomásba...

...A fegyver, aminek a számát nézte, egy kölyöknél lesz később, aki most a nyakát behúzza lapul egy betonkerítés mögött. A kerítés túloldalán golyók sivítanak, az elvtársak keményen védik azt a helyet. A kölyök meg se mer mocanni. Egyszer csak egy sötét árny jelenik meg mellette, és a filmnoir tökéletlen „adása” is visszaadja, hogy a fiú már

nem az elvtársak lövéseitől tart! Ijedten húzódik arrébb a sötét szörny elől, aki nem más, mint a boszorkány. A kölyök sejtí ezt... hoppá, ez érdekes! Bár egy kifejezetten szép, vonzó nőről van szó, a kölyök csak szörnynek hívja – okkal. A szörny – mostantól a filmnoir is így jelöli – nyugodtan kihajol a betonkerítés fedezékéből, és pásztázó sorozatokat lő géppisztolyával az elvtársak irányába. A sorozatokat nem vaktában adja le, ha nem is minden golyóval, de halált oszt. Megrándult az érzéstől, ami bár homályos volt, de annál bizonyosabb, két elvtársat is megölt a boszorkány a látszólag kaotikus lövöldözésével. Kiürül a nő géppisztolyának tárja, azonnal másikat illeszt a fegyverbe, és könnyörtelenül kaszál tovább. Újabb ember hal meg odaát. Az elvtársak visszahúzódnak, érzi a hirtelen bizonytalanságukat. A szörny leguggol a rémült kölyökhöz, és ránéz. Ettől annak befagy a valaga. Vihogni kezdett a fiú rémületén kárörvendőn.

– Cseréljünk egy kicsit! – mondja neki a szörny, miközben tisztában van vele, hogy az tudja róla, hogy ő egy szörny. A fiú az anyja hasába visszavágyva odaadja a puskáját, és elveszi a szörny géppisztolyát. A szíjánál fogva meri csak tartani. A szörny nem néz már rá, maga elé mered, égnek tartott puskacsővel. Vár. Egyszerre felugrik, és látszólag vaktában lead egy lövést, majd újra leguggol. Ő tudja, amit a fiú csak sejt, egy elvtárs ismét meghalt. A szörny halálosan pontos precíziós lövést adott le, pont a megfelelő pillanatban. Ezzel nem tud mint kezdeni semmilyen proletár internacionalizmus. Ez sötét mágia. A szörny vár, aztán újból tüzel, újból meghal valaki. Öt alkalommal lő, öt ember hal meg. Ilyen nincs, ilyen nem lehetséges! Még öt

is hatalmába keríti ez az érzés a vízióban, hát még az elvtársakat odaát! Menekülőre fogják. A szörny mosolyogva adja vissza a suhancnak a puskát, a szemébe néz – ettől az majdnem becsinál – és megszólal:

– Meglépett a maradék! A csatornában akarnak eljutni a Parlamenthez. Kapjuk el őket! – mondja, és már ott sincs...

Zihálva meredt a papírlapra. A víziónak ugyan vége, de még átjött néhány információ. Az elvtársak nem jutottak el a Parlamenthez. A csatornában végezték, nyomorultul. A boszorkány-szörny egyesével levadászta őket. A kölyök segített neki, később meghalt, de azt nem tudta kibogozni a filmnoir apályából, hogy hogyan. Óvatosan, érdeklődő arccal tette le a papírlapot. Váratlanul újabb árhullám jött, ezúttal jóval gyengébb, nem zuhant sehová, nem borította el a szökőár. Csupán mintha egy térdig érő, hideg patakban gázolt volna...

Hogy került a fegyver a listára? ...egy elvtársnő ejtette el, mikor meglőtték ott a tetőn... Kossuth...? Milyen tetőn? ... Áhááá! A tető a térre néz, ahol sok halott hever. Az elvtársnő sebe nem súlyos, egy visszapattanó golyó sebezte meg a vállán és a kézfejen. A fegyvert elejtette, és az leesett az egyik szomszédos mellékutcába. Egy ellenforradalmár később megtalálta... de nem használta sosem, mert a boszorkány szerezte meg. A sebesült nő az egyik Kossuth téri lövész, egy a Földes elvtárs által beszervezettek közül. Ez ugyan szigorú titok volt, és a sír némasága temette el... de nem előle! Több partizán elvtárral találkozott már, és kemény filmnoir élményei voltak a Kossuth téri sortűzről a kézfogások során, ami nem sortűz volt, hanem mészárszék. Ami a legnagyobb titkok egyike volt, hogy nem egy

elvtársat holtan hoztak le a tetőről. A téren lévő szovjet katonák keményen sorozták a tetőket, ahonnét a védtelenekre lőttek.

Azt azonban eddig nem is sejtette, hogy nők is részt vettek benne. Hiába, a látomások nem tökéletesek. Ez a hideg csermely azonban közlékeny, nem csak az arcát látja az elvtársnőnek, de a neve is megvan: Gál Jánosné. A forrás itt kiszárad, nincs tovább...

Összecsukta a dossziét, és elrakta a pánccsaszekrényébe. Mára végzett. Különben is pirkad. Meg fogja keresni ezt a Gálnét. Tisztáznia kell, van-e köze a boszorkányhoz. Valószínűleg nincs, de kizárni csak egyféleképpen lehet: személyesen. Ugyanakkor a jóval szelídebb film noir nem volt véletlen. Abban amúgy sem hitt, meghagyta ezt az elvtársaknak.

1962. június 25., hétfő, 10 óra

Rezignáltan szállt le a villamosról. A Nyugati pályaudvar a szokásos képet mutatta, érkező vonatok, le- és felszálló utasok. Nem szeretett vonattal utazni, de most kénytelen volt. A főváros egyetlen gépkocsit sem tudott nélkülözni. Kesztyűs kézzel, fintorogva megragadta az ajtót, és felkapaszzkodott a szerelvényre. Az autós bőrkesztyűjét többen megnézték, főleg, mert az évszak nem indokolta a viselését. Nem is a kosz ellen védekezésül húzta fel... egészen más oka volt rá. Egy ilyen helyen, mint egy vonatfülke, ahol sok ember megfordul, rétegekben ülepszik le az emlék-, gondolat- és hangulatfoszlányok kavargó áradata.

Hozzátapadnak a folyosó szögleteihez, falaihoz, ajtókilincsekhez, ablakokhoz, üléshez. Valamiért az ablaküvegeken sok lenyomat szokott lenni. Ezen már sokat töprengett. A logikus az lenne, ha az üveg, ami átérteszi a fényt, tovább engedné ezeket a lenyomatokat is. Ám pont fordítva volt, erősen megtapadtak rajta. Az volt a feltételezése, hogy az üvegre néző ember, miközben érez, vagy gondol valamit, a szemével, akár egy fényképező, ráexpozálja az üvegre ennek szellemi másolatát. Ez csak elmélet volt, de nem tudott jobbat. Van, ahol több ilyen lenyomat van, és van, ahol kevesebb. Csupán egyszer utazott olyan fülkében, ami nem volt ugyan új, de mégis steril volt szellemi síkon. Nem értette, és az egész utat azzal töltötte, hogy megpróbált rájönni, mi az oka, de nem sikerült. Az épületekben is tapasztalt furcsaságokat olykor. A belügyben még kísértetet is látott. Többször is. Persze nem szólt senkinek. Az ilyen helyen nincsenek történetek, csak szerte hullott mozaikdarabkák. Egyszer, pár éve, egy utazásakor volt egy igazán érdekes élménye. Egy valódi kém gondolatfoszlányait kezdte hallani! Sőt valamit látni is vélte, egy elmosódott alakot magával szemben, amint kibámul az ablakon. Az elsuhanó táj és az arc tükörképe olyan élőnek tűnt, hogy szinte már úgy érezte, tényleg ott ül vele szemben. A kém egy sikertelen akciót elemzett, nem tudott megszerezni valamilyen információt, amiért egyébként a nyakát kockáztatta. A gondolatfoszlányokból próbálta kihámozni, miről lehet szó, sok részletet nem értett, mintha egy idegen nyelvű gondolatsort próbálna megérteni. A gondolatok, ha nem képek, nem mindig érthetők egy másik nyelven.

Egészen addig erőlködött a kémnel, míg rájött, hogy egy francia, aki a német birodalommal kapcsolatos értesüléseket próbált meg leellenőrizni egy magyar kapcsolaton keresztül... sikertelenül. Rájött, hogy a kém a harmincas években ült abban a fülkében, és töprengett. A kocsivalahogy átvészelte a háborút, és vele ez a lenyomat az ablaküvegen, ami még az eredeti volt.

Ennél sokkalta kellemetlenebb volt egy ember lenyomata, aki az adósságai miatt évekkel azelőtt kiugrott abból a kocsiból, amin egyszer utazott. „Végighallgatta”, ahogy elhatározta magát, és önkéntelenül követte a szellemnyomát az ajtóig. Még látta is az árnyékát az ajtó üvegében. Voltak még perverz gondolatok is. Egyszer egy nyilvánvalóan örült alak, féltékenység, rengeteg félelem. Ezek nagyon nyomasztották, mert bár az őrizetesek rendszerellenes gondolatai és lappangó félelmei sosem zavarták, a vonaton azonban, a töprengések lagúnáiban és sötét labirintusai-ban ezek fölerősödtek, anyagiasultak. Valamiért a részek különösen sok és erős nyomot hagytak a vasúti fülkékben. Egyszer egy kalauz őt is részegnek nézte egy mulatozó baráti társaság hajnali vonatkozásának szellemnyomai miatt. Ha ez eszébe jutott, megrázta magát, és utána mindig vigyorgott egy sort a balszerencsés vasutas ijedt tiszteletén, amikor meglátta az igazolványát. Szóval nem szeretett vonaton utazni, viszont legalább fizették a jegyét. Egyedül ült a fülkében, várva az indulást. Ennek nem örült, mert ilyenkor szoktak kezdődni a mini „filmnoirok”, az élő emberek viszont kioltották a régi emlékeket. Időtöltésként tehát felidézte az informálódását a „tetőlövész” ügyében. A folyosón beszélgető veterán kollégákhoz ment oda.

Azok az arckifejezésükből ítélve rögtön sejtették, hogy nem véletlenül.

– Á maga az! – üdvözölte a legidősebb közülük. Róla több rémtörténet is keringett nem hivatalosan. Ő tudta, hogy a pletykák tévednek, az elvtárs még sokkal veszedelmesebb volt, mint ahogy azt az óvatoskodó híre költötte.

– Maguk segíthetnek nekem! – mondta köszönés helyett. Tudta, hogy ezzel mintegy lenyomja a többieket, az „öreget” meg óvatosságra készíti. Az „öreg” nagyot szívott a cigarettájából.

– Miféle segítség kell, elvtárs?

Helyes, gondolta, a kemény legények nem keménykednek, várnak.

– Egy bizonyos Gál Jánosnét keresek. Ismerik?

A nyomozók összenéztek, aztán rá. Nem kétséges, hogy udvarias tisztelettel. Jó sokat tudnak róla, ez azonnal átjött, mint ahogy az is, hogy keveset fognak mondani.

– Miért keresi ezt a Gálnét?

Az „öreg” hangja kissé reszelős lett, de nem az erős cigarettától. Mélyet belélegzett, és a sztálinista fenevad szeme közé nézett. Egy papírlapot tolt az elvtárs orra alá, amin a fegyverszám virított.

– Ez egy fegyver sorozatszáma. ,956 októberében a Katonai Bizottság engedélyével hagyta el azt a laktanyát, ahol raktározták. A fegyvert Gálné kapta meg, később mégis az ellenforradalmárok használták. A harcok után előkerült, és jelenleg a bizonyítékok között van... Röviden, Gálné súlyos vétséget követett el: elhagyta a rábízott fegyvert, az pedig az ellenség kezére került. Ezért katonai bíróság elé kellene állítani...

Itt szándékosan félbeszakította magát, bár a hangsúlyt fenn hagyta. Csönd lett, várt. A hatás teljes volt, a nyomozók igyekeztek semleges arcot vágni, de belül mindenféle kavargott bennük. Az „öreg” berágott, de igyekezett nem mutatni. Tudta, hogy komoly híre és szakmai megbecsültsége van. Egy ilyen vén oroszlán sem mer már nekimenni nyíltan. No és a tudás! A ki nem mondott, eltitkolt dolgok csakúgy sísteregtek, mint az elektromosság a levegőben. Végül az „öreg” lassan bólintott.

– Valóban, Gálné elvtársnő hibázott, elhagyta a fegyverét. Ez azonban összefügg azzal, hogy megsebesült.

Színpadiasan felvonta a szemöldökét, és az „öregre” meredt. Az állta a tekintetét... egy darabig. Különös élvezetet talált abban, hogy a régi, kipróbált elvtársakat időnként megpiszkálja egy kicsit a szellemerejével. Az alosztály hírhedt nyomozója most került sorra. Elismerően vette tudomásul, hogy jól bírja a strapát.

– Értem, meghalt?

Az „öreg” a fejét rázta.

– Nem, felépült, és megkapta a szocialista haza hőse érdemérmét.

„Szochaza”, hát igen, az járt neki. Elmosolyodott. Tudta, hogy ezt még emlegetni fogják, ezt a mosolyát.

– Rendben van, ám a részleteket tisztáznom kell vele. Hol találom?

A szünet, ami beállt, valamiért kínos volt. Most van az el nem mondottak ideje! – gondolta bőszen.

– Gálné nincs a fővárosban, elhagyta Budapestet.

Az „öreg” nem nézett rá, a falnak mondta. Gondolatban vi-gyorgott, gonoszul és elszántan. A kérdést egy kis szellemütés-be csomagolta, nem csak az „öregnek”, hanem mindenkinek.

– Miért?

Megvolt a hatás. A nyomozó kollégák úgy rezegtek, mint az ablaküveg robbanáskor.

– Tudja, az idegei. Az átéltek, a sebesülési sokk... nos, az egészsége megromlott. Szükségét érezte, hogy a főváros nyüzsgése helyett valahol nyugalmasabban legyen – jött a válasz. Bólogatott. Az „öreg” is kezdett megbillenni, az aurája megsötétedett a rá nehezedő szellemi nyomástól.

– Hová ment?

A rideg, rövid kérdése olyan volt, mint egy frissen köszörült penge, a hatása is.

– Egy vidéki városba, Szentesre.

Buzgón feljegyezte a helységnevet, közben mellesleg megkérdezte.

– Hmm... pontosan hol is van ez a Szentes?

Az „öreg” kezdett magához térni, bár kissé zavarodott volt a sosem tapasztalt szellemi ütlegtől.

– Délkeleten, Csongrád megyében.

Mindezt megtudhatta volna egy térképről is, de így több élvezet volt benne.

– Odamegy? – hangzott el a kérdés kissé reménykedve, kissé feszélyezetten.

– Ez a szándékom. Megkaphatnám a címét?

Az „öreg” a fejét rázta.

– Sajnos nem. Nem tudjuk, Szentesen hol van. A helyi tanács gondjaira bíztuk, ők szervezték meg, hogy szállást találjon, és beilleszkedjen...

Jegyzetelt. Tudta, hogy a kollégák rémesen kíváncsiak rá, mit ír. Élvezte, hogy most kénytelenek átélni azt, amit annyi őrizetessel szemben már ők is alkalmaztak.

Elmondtak valamit, amit leírtak egy lapra... ki tudja hogyan, és mit téve hozzá. Az „öreg” megköszörülte a torkát, menteni akarta a helyzetet.

– Tudja mit! Üzenünk a tanácselnöknek, hogy a segítségére legyen...

Ő abbahagyta a firkálást, valójában csak a Szentes nevet írta le, a többi kriksz-kraksz volt. Ha látták volna, hogy egy pentagram köré firkált, elnagyolt emberalakokat kapcsol össze holmi írásjelnek látszó firkával, alighanem nagyon megharagudnak. Összecsukta füzetét.

– Az jó lesz, köszönöm! Szabadság! – mondta ironikusan, és megfordulva elment.

– Szabadság!

Hallotta a háta mögött több szólamban.

Már a beszélgetés előtt tudta, hogy a nő a fegyvert a sebésülés miatt ejtette le a tetőről, ahol a Kossuth téri civilekre lövöldözött. A téren lévő tankok legénysége visszalőtt, és mások is, így a nő társai közül többen meg is haltak a visszonzott tűzben. A fegyver lehullva fenn akadt egy fa ágán, ahonnan leszedték. A boszorkányhoz került, és ő használta később többször. Ezt sem az „öreg” sem a társai nem tudták. Nem mondta el nekik. Nem sokkal később már teljes képe volt arról a beszélgetésről is, ami a távozása után zajlott le a nyomozók közt:

Hosszan néztek utána.

– Úgy hírlik, Kádár kedveli a Titánunk.

(Ez volt gúnyneve a háta mögött.)

– Nem csoda, nincs megoldatlan ügye. Gyors és alapos.

– Hogy csinálja?

Az „öreg” vállat vont, úgy érezve, valami súlyos terhet cipelt idáig, most eldobhatta.

– Valami modern módszerrel. De szerintem szerencséje is van... ami nem tarthat örökké. Én viszont a módszeres munkában hiszek.

– Vajon mit kezd Gálnéval, ha rájön, mi lett vele?

A kérdés gúnyos volt, süttött belőle az előítéletes hitetlenség. Ekkor már tudta, hogy Gálnéval valami nem stimmel, és menekült Budapestről. Az „öreg” erre végképp összeszedte magát, és elvigyorodott.

– Ez már legyen a Titánunk baja! Nekünk sok dolgunk van, elvtársak, munkára!

A vonat egy rántással elindult. Hallotta a mozdony sípját. Figyelte a mozgásba lendülő, hátrasikló pályaudvart. Rossz érzése támadt, hátrasiklás... ez olyan, mint egy fegyver elsütéskor... aztán el is múlt.

1962. június 25., hétfő, 16 óra 06 perc

Szolnok után volt bőven min gondolkodnia. Vissza kellett térnie a rá váró teendőkre azon közjáték után, amit nem tudott másként értelmezni, mint a sors fintorát. A dolog Kőbányán kezdődött, amikor az új felszállók egyike, egy átlagos külsejű férfi elhaladt a fülékje előtt. A férfi megtorpant, aztán gyorsan továbbment. Egyedül ült ott, és a férfi mégsem jött be. Tapasztalatból tudta, hogy az efféle jelentéktelen esemény is hordozhat komoly tartalmat. Megvárta, míg elindul a vonat, valamint új útitársai, akik beözönlöttek a fülkébe, elfoglalják a helyüket. Akkor felállt,

és kiaraszolt a folyosóra. Ráérősen keresni kezdett egy olyan felületet, amihez hozzáért a megtorpanó férfi. Közben még folytatódott a jövés-menés, és a kalauz is megjelent. Gyorsan felmutatta a kezelt jegyét, és tovább vizsgálódott. Tudta, hogy probléma lesz a sok érintés, ami a felszálláskor történt, de bármilyen halovány nyom megteszi. Szétnézett, majd, amikor meggyőződött róla, hogy senki sem látja, levette a bőrkesztyűjét, és a tenyerét végighúzta az előtér oldalán. Sok benyomástöredék izzott fel benne. Hangulatok, emlékrészletek, gondolat- és képfoszlányok. Az ismeretlen férfit nem találta köztük, még az ajtón sem. Megállt előtte, és nézte az odakinn elszuhanó tájat, hallgatta a kerekek kattogását. Váratlanul bizseregni kezdett a talpa a cipőben. Olyan volt, akár egy enyhe áramütés. Leguggolt, és a tenyerét a koszos padlóra tette. Tisztán „meglátta” a férfit, amint az elejtett táskáját veszi fel, közben a bal keze egy pillanatra hozzáér a padlóhoz... a neve... Kov... Kotró... János, vagy József, kora: 36 év. Itt fővárosi képrészletek peregtek át rajta, tehát budapesti. Furcsaságok következtek: megbeszélés ismeretlen helyen arctalan férfiakkal, nagy figyelemmel hallgatott előadás... nem, utasítás! Ez a Kotró egy feladatot kapott a két másiktól, és a halovány energialeNyomat nyilvánvalóvá tette, most indul azt végrehajtani! Növekvő izgatottsággal tapogatta újra végig a nyomot... egy kém? A jel arra mutatott, hogy fedésben van, a Kotró az igazi neve, de a keresztnév bármelyik lehet a János és a József közül. Egyre erősödött benne a hipotézis, hogy ez a férfi egy kém.

– Hmm... – szólalt meg hangosan először, mióta felszállt. Felegyenesedett, és elindult visszafelé. Vetett egy pillantást a fürkájére. Meglepve látta, hogy egy robosztus férfi foglalta el a helyét, és az utastársai eléggé feszélyezetten pillantanak rá.

– Na még csak ez hiányzott! – gondolta. – Egy bunkó, aki nem törődik senkivel. Magabiztos a testi erejének tudatában.

Udvariasan elmosolyodott.

– Elvtárs, az ott az én helyem.

A muksó ránézett, szemeiből sütött a rosszindulat.

– He! Szóltál, öcsi?

– Ahová leült, az az én helyem.

A férfi elvigyorodott ostoba, gonosz, foghíjas mosollyal.

– Mosmá' nem!

Megrázta a fejét, és mosolygott.

– De még mindig az.

Ezzel belépett a fürkébe. A bunkó felugrott. A következő másodpercek az utastársai számára zavarosan maradtak meg, bár ebben ő is ludas volt, nem csak a sokk. A bunkó ki akarta lökni a folyosóra, de ő megelőzte. A szellemi ütés, amit bevitt, olyan erejű volt, amit utoljára a boldog emlékezetű ,50-es évek elején, lenn a pincében adott a rendszer ellenségeinek. Ezzel egyidejűleg megragadta a férfi grabancát, és kirántotta a folyosóra, ott teljes erejéből fenékbe rúgta, hogy neki esett az ajtónak, és mivel az kinyílt, kiesett az előtérbe. Amikor utána lépett, a bunkó már feltápáskodóban volt, és üvöltve akarta rávetni magát, ő azonban még egyszer lesújtott rá a szellemöklével, még nagyobb erővel, mint az előbb. Ez már sok volt a bunkónak is,

eleredt az orra vére, és nyögve elterült a padlón. Leguggolt mellé. A bunkó felnézett rá, az arcára rémület ült ki. Ed-digre tisztába jött vele, hogy kivel kezdett ki.

– Ne báncsá’, nem csinátam semmit!

A fejét csóválta.

– Dehogynem, a magadfajta mindig csinál valamit.

– Úji beccsszó! – nyögte a bunkó.

Elmosolyodott, ez teljesen másfajta mimika volt, mint az előbbi. Ettől szoktak becsinálni a kemény legények. A bunkónak se sok hiányzott, hogy bevizeljen.

– Szerencséd, hogy nem ilyen szargombócra vadászom, mint te! Takarodj innen! Ha még egyszer a szemem elé kerülsz, kidoblak a vonatból!

A nagydarab férfi feltápáskodott, és már zúdult is ki a két kocsit összekötő átjáróba, hogy rekord gyorsan eltűnjön a másikban. Ő visszaballagott a fürkéhez, és benézett.

– Mindenki jól van? Elnézést a kellemetlenségért.

Egy szó sem hangzott el, az arcok azonban beszédesek voltak. Egyszerre volt rajtuk óvatos öröm és bizonytalan kérdés: ki a fene ez? Ő mosolyogva – a hétköznapi mosoly! – folytatta.

– Kérem, tartsák fenn a helyem, van még egy kis dolgom!

Az egyik idősebb férfi lassan bólintott. Ő is biccentett, és mielőtt tovább indult az ismeretlen kém után, egy szellemi blokkolást tett az ajtóra. Elég durva módszer, viszont senki sem akar majd a helyére ülni ezután. A vagonban nem találta meg. Elindult hát, hogy végigjárja az egész szerelvényt. Az utolsó előtti kocsiban várt rá, még pedig készen a harcra. Ezt még az előtt tudta, hogy belépett volna az utastérbe. A férfi az ő módszerét akarta alkalmazni,

a szellemi ütleget. Azonban ő jobb volt nála, még védekeznie sem kellett, csupán semlegesítette a férfi erejét, mielőtt belépett. Amikor leült elé, és amaz döbbsent arcát kezdte tanulmányozni, pontosította, amit róla tudott: Kotró Alajos József, harmincöt éves elhárító különleges megbízatással és képességgel. Előre hajolt, és bemutatkozott:

– Én vagyok a másik belügyis itt, Kotró elvtárs.

A férfi szájátva nézett rá, nyilván még sosem találkozott magához hasonlóval.

– Tudja a nevem? – kérdezte tőle.

A kérdezett bólintott.

– Az ön neve: Molnár Antal.

Bólintott.

– Helyes! Mi járatban, Kotró elvtárs?

A megállapításhoz és kérdéshez egy olyan szellemi erő-demonstrációt társított, ami jól tudta, hogy meghaladja a másik lehetőségeit. Erre a reakció a teljes bezárkózás volt, és egy halovány üzenet.

...nem mondom, de szedd ki belőlem, ha akarod...!

Hátradőlt. Nem kívánta megalázni a kollégát, csupán azt akarta tudni, egyedül van-e a saját terepén. Hamar rájött, hogy igen. Ezt a másik is megnyugvással vette. Ez indokolatlan lazaságot is eredményezett nála, így azonnal képbe került, de vissza is húzódott. Kádár elvtárs személye számára abszolút sérthetetlen volt. Kotró döbbsenten meredt rá, nem hitte el, hogy ennyi elég volt neki.

...egy régi elvtárs kért szívességet Kádár elvtárstól... ez viszonzás egy hasonló múltbeliért... Szolnokon... is... személyesen kérte meg rá...

A másik kétségbeesve nézett rá.

...dekonspirálódtam?... jelentést ír...?

Megrázta a fejét, és hétköznapi módon elmosolyodott.

...nem, mi nem találkoztunk itt...

Az üzenettel átadott neki egy képet is az ötvenes évekbeli találkozásáról Kádárral. Amaz megértette, és szintén elmosolyodott.

– Na, sok sikert, elvtárs! – mondta neki szóban és még hozzátette.

...Gyakoroljon, van még hova fejlődnie...

Ezzel felállt, és távozott. Kíváncsi lett volna az ügyre, de a főtitkár dolgaiba nem ártotta bele magát sose, és nem is fogja. Tartozik neki, és fontos dolga van: meg kell találnia a bolyongó tetőlövészt. Ő a kulcs a boszorkányhoz. Amikor visszatért a természetesen üres helyére, és leült, eltöprengett Kotrón. Hátha találkoznak még. Azt gondolta, hogy szívesen tanítaná.

**1962. június 26., kedd, délelőtt
7 óra 05 perc,
a szentesi Petőfi Szállóban**

Az ablak üvegén átszűrődő fénypásmákat bámulta. Az agya járt, noha a teste mozdulatlan maradt. A szoba teljesen mentes volt minden lenyomattól, hála a rendszeres és alapos takarításoknak. Az előtér... az más tészta, ez eddig minden szállodában így volt. Az előterek olyanok, mint az üledékes kőzet: tele vannak a múlt maradékaival. Amíg tanult az egyetemen, az egyik kedvenc plusz tantárgya a geofizika-geológia volt. Ezt magánszorgalomból hallgatta. Őri professzor előadásait ájult csodálattal hallgatták

minden évfolyamon, még akkor is, ha nem is arra a szakra jártak. Az ő elemzései a rétegtanról sokat segítettek neki például a szállodák előtereinek kielemezésénél. Szegény prof., ha tudta volna, hogy az egyik lelkes hallgatója majd mire használja az ő tudományát... szerencsére semmit sem tud, és nem is fog soha, ha még egyáltalán él.

Az utazás és megérkezés eseményei szinte minden erejét elszívták, úgy érezte magát, mint egy bevetés után. A városka tanácselnökével már csupán egy gyors bemutatkozásra futotta. Nagy elvtárs azért röviden tájékoztatta, hogy Gálné eltűnt, és a rendőrség feltűnés nélkül keresi. Nagy elvtárs szerint Gálnét 22-én látták utoljára, azóta nincs róla hír.

– Nem fogják megtalálni! – gondolta magában a férfit hallgatva. A hír egyáltalán nem lepte meg, inkább az, ha az ellenkezőjét hallja. A boszorkány itt van a városban, és ő majd megkísérli kideríteni, hogy miért. Mivel pedig itt van, száz százalékban biztos volt benne, hogy kiszúrta magának a nőt. Igazi csemege lehetett neki a félig becsavart partizán, aki a saját tettei elől menekül. Valószínűleg elkapta az első adandó alkalommal. Hogy mire kellett neki, azt inkább nem találgatta, túl sok rémes eshetőség jutott az eszébe. Most, az új munkanap elején nekiállt, hogy összegezze az eddigi benyomásait, és elkezdje felgombolyítani az ügyet.

Tehát a helyzet: Gálné ideutazott a fővárosból a démontai elől. A pesti Kossuth tér kísértetei elől. Az állomáson tapasztaltak alapján megtudta, hogy az ellenforradalmár-gonosz boszorkány, aki '59 decembere óta a fő célpontja, ismeretlen okból itt van.

Az új helyzetben módosult a cél. Gálné megtalálása, vagy a halálának bizonyítása másodrendű. Elsődlegessé a boszorkány előkerítése, és bármire is készül, annak a megakadályozása vált. Kissé sajnálkozott rajta, hogy nem hozott legalább egy kivonatot a dosszié néhány fontosabb iratából. Bár elég jól ismeri az összes részletet, ha a nyomozás esetleg hajmeresztő fordulatokat venne, és ez kitudódna, nem ártana, ha lenne a kezében valami, amit be tud mutatni. Kétségkívül hibát követett el. Mégpedig azért, mert gyarló módon öröm töltötte el a saját munkatársai felett aratott apró győzelmén. Ráadásul Gálnét mellékes szálnak gondolta a kiinduló adatok alapján, apró lépésnek az ügymenetben. Erre az sem mentség: sejtelve sem volt róla, hogy a partizán nő nem csupán az elhagyott fegyverével kapcsolódik majd a boszorkányhoz. Mert kapcsolódik, azt a zsigereiben érezte. Persze ha valami történik vele, jobb is, ha nincs nála az ügrről semmi dokumentum. Az majd legyen a fővárosi kollégák gondja. Igaz, mielőtt elindult, olyan védőhálót rakott rá, hogy ha meghal, csak évtizedek múlva vennék észre az avatatlanok a mappát, már ha megmaradna addig.

Ahogy ezen elmélázott, váratlanul furcsa érzete támadt, mintha valami felkapta volna, és elrepítette volna más-hová. A szoba megváltozott, egy kiürült romban találta magát, a levegőben ülve. Fájdalmasan megütötte magát, ahogy végiggurult a lecsupaszodott födémen. Pár pillanattig zsibbadtan hevert, míg felfogta, hogy egy vízióban van, aztán feltápászkodott, és az ablak maradványaihoz lépett. Kitekintve egy modern vonalú fehér-szürkés épületkomplexumot pillantott meg, ami az előbb még sehol sem

volt. Az emeletes építmény nem látszott újnak, ellenkezőleg! Lenézett az utcára, ami szintén megváltozott: ismeretlen alakú gépjárműveket, és idegen divat szerint öltözött embereket látott odalenn. Nem nagyon voltak kivehetőek, ezért újra az épületre pillantott. Integető embereket látott a vörös drapériával letakart párkány előtt. Az emberek valamiféle emelvényen álltak, odalenn az utcán sok ember. Két másodpercig is eltartott, míg rájött, hogy egy jövőbeli május elsejét lát, és már véget is ért. Ismét a takaros szobában állt, a sértetlen ablaknál, a jelenben: 1962 júniusában. Óvatosan ült le az ágyra.

A vasútállomástól a szállodáig gyalogosan tette meg az utat, hogy ledolgozza a bőséges vacsoráját, és közben tanulmányozza a várost. Mire a központba ért, tényként kezelte, hogy Szentés egy rendkívüli hely. A lappangó szellemerők hajmeresztő képeket sorjázattak neki, amiben időnként alig találta meg a valóságot. Minden volt ezen a helyen, korokkal ezelőtt tenger, amiben iszonyatos őslények éltek. Mivel Őri prof. előadásai nyomán belenézett egy-két szakmunkába, ezért az egyiket be is tudta azonosítani. A feje fölött, az egykori tengerben elúszó óshüllő súlyosan érintette. Percekig fuldoklott utána tátogva, és majdnem kilépett az úttestre. Bár gyér volt a forgalom, nem lett volna szerencsés. Később vad pusztákat látott hatalmas emlésfélékkel, aztán egyszerre képtelen volt továbbmenni. A hideg a bőrét nyúzta a kilométer vastag jégréteg mélyén állva. De nem sokáig, mert egy pillanat múlva úgy érezte, ő Livingstone, aki eltűnt Brazíliában. A dzsungel helyén mocsár lett, és tudta, hogy valahol a távolban most mélyíti, ássa medrét a Tisza. Némi időbe telt, míg sikerült leráznia

magáról az ősidők jeges leheletét, és visszatalálni a jelenbe. A járdán, vagy a földön állva, folyamatosan érezte a mélyben nem csak az erőket, de az eltemetett titkokat is. Járatok vannak odalenn...? Meg sok minden! Bár a város kedélyes-nyugodt hely volt, lakosai egyszerű, vidám emberek, ez a rövid séta a múltban meggyőzte. Bizonyossá vált, hogy nagy és ismeretlen erők lappanganak ezen a helyen, függetlenül attól, hogy a boszorkány megjelent.

A nőnemű démon itt van, és nincs más dolga, mint megfelelő védelemmel felvértezve követni a nyomait. Így képet kap a tevékenységéről, és esetleg, ha még él, elvezeti Gálnéhoz, vagy ami maradt belőle, és elkapja.

Amikor megtudta, hogy ismét vonatoznia kell, egy belső sugallatra felelevenítette azokat a kíméletlen fogásokat, amiket az ötvenes évek közepéig alkalmazott a rendszer ellenségeivel szemben. Még próbát is tartott, szellemsíkon szinte vizenyősre vert egy nagydumás vagányt. Teljes volt a siker. Végül olyasmiket is bevallott, amiket nem követhetett el. Bár a muksó nem volt ártatlan, ahhoz túl kismókus volt, hogy alá is írassa vele a lila önvádjait. Elégedett volt, a korbácsa működött. Eltökélte magát, hogy nem irgalmaz, sokkal erősebben használja majd, mind eddig bármikor.

1962. június 25., hétfő délután, Szentesen

Amikor leszállt a vonatról és a lábát a fémről a betonra tette, képlékeny, nyúlós érzet tört rá. Az ég még mindig sötét volt, a vihar, amit jószolt, a láthatáron várakozott.

Közben a homály lassan oszladozott, ám a fenyegetettség-érzet nem. Többször megnézte a lába alatt a köveket, a talpfákat, a betont, de csak nem sikerült elhítenie magával, hogy szilárd dolgokon lépked. Az állomáson sok ember jött-ment, ez a nyugati pályaudvar kicsinyített másaként egyfajta békebeli hangulatot sugallt. Mintha a horizonton acsargó sötét fellegek senkit sem zavartak volna. Elindult az állomás épülete felé, ám hirtelen megfordult, és a tova-futó sínekre nézett.

– Vajon nem csak én látom azt a vihart? – tette fel magának a kérdést, amivel úgy érezte, eddig adós volt. Bámulta a csillogó síneket, és várt. A furcsa állapotot egy elinduló teherszerelvény törte meg, szétszaggatva a víziót. A nyár és hőség visszatért, az ég vakítóan kék lett, a peron megszilárdult, a körülötte nyüzsgő emberek hús-vér alakokká váltak, a színek kivirultak.

– Micsoda egy hely! – mormogta maga elé. Elgondolkodott azon, felhúzza-e a kesztyűjét ebben a melegben, de az ötletet elvetette. Eddig a lábán keresztül nem zargatta semmi, úgy látszik, ezen a helyen a gumitalpú cipő sem fogja megvédeni. Ezen gondolatok közben lassan belopódzott az érzékeibe egy figyelő tekintet, vártak rá. Az ösztönei riadóztak, ő pedig lassan megfordult. Utastársai és mások vidáman áramlottak körülötte, akár egy tiszta vízű patak. Ez a vízér egyenesen belefolyt egy sziklaoromban nyíló barlangba. Az állomás olyan volt, akár egy erdei szikla a patak partján. A körülötte hömpölygő vizet elnyelő ősi, mohos szikla. Az épület ünnepélyes, zengő hangon hívta.

– Jöjj, bátor utazó! A fonál a kezében, el nem tévedsz...!
Megrázta a fejét, és hitetlenkedve bámulta az állomást. Még sosem találkozott olyan ember alkotta hellyel, amely a maga teljes egészében visszatükrözte több elmúlt kor állapotait. A szentesi állomás vibrált, és olvadni látszott, határozott körvonalát elvesztette. Mintha több korban készített fényképet egymásra montíroztak volna. Na és hogy szólt hozzá! Maga az építmény! Villámgyorsan néhány védőrutint vett magára, és belépett. A bejárati ajtón túljutva, egy kékesen izzó energiavonalat pillantott meg. Úgy vibrált, mint az ionizált levegő. De itt nem volt radioaktivitás, itt másféle aktivitás rezgett. Óvatosan belelépett ebbe a vonalba, ami inkább csík volt. Minden idegszála belerendült a hatalmas erőbe, egy tekergő óriáskígyóhoz hasonló energia lenyomat, ami keresztül-kasul behálózta az egész állomást, hogy szinte életre keltette a sosem élt objektumot. Hitetlenkedve ment benne egy darabig, aztán

idegesen kiugrott belőle, és oldalról kezdte nézni a combmagasságban vibráló erővonalat, amit csak ő látott. Ez egy mágikus erővonal, ami lenyomata valamilyen itt elvégzett műveletnek! Elvileg nem veszélyes, mert csak lenyomat. De az intenzitása azt mutatja, hogy tanácsos nem benne mozogni. Kíváncsian követni kezdte. A vonal fokozatosan tárult fel előtte, mindig csak az adott darabját mutatva. Az ámuló szemei előtt bontakozott ki a következő szakasza. Amikor azonban maga mögé nézett, meglepetten látta, hogy a kékes izzás nem enyészik el, hanem mintegy megszilárdulva követi őt. Többször elvezette a Resti előtt, ami tele volt étkező és kávézó emberekkel, odavezette a pénztár előtt türelmesen várakozókhoz, a bélyegző fémes csattanásait úgy érzékelt, mint a víz alatt hallott ágyúdőrejt. Miközben elhaladt a hang, ami szinte beléivódott, a monotonnak tűnő ismétlődésével változni kezdett. Lövések staccatójává vált, távoli vihar dörgése – megint vihar! –, egymásra dobált acéllemezek csúf, karistoló robaja, a bárd fémes, cuppanó csattanása a tőkén, ahogy átvágja a csontot és a velőt, közeledő és távolodó ajtócsapkodás, kalapács, ahogy töri a betont, valami lélektelen gépezet zakatolása. Csak amikor elég távol ért, akkor nyerte vissza a normális jellemzőit: bélyegző csattan a papíron. Rázogatta a fejét, a hangok nyomán képeket is látott, ami akadályozta a valós idejű érzékelését. Csupa múltbéli jelenet az állomás épületéből. Az újabb köröknél nem egyszer kényszeredett kitérőbe kezdett, hogy a már megjelent vonalba ne lépjen. Egy kívülálló, ha figyelte volna a tolongásban, alighanem elcsodálkozik a mozgásán, de nem figyelte senki. Amikor végre a kijáráshoz ért, már éppen nyitotta az ajtót, maga

elé engedve egy nőt egy kislánnyal, amikor a döbbszent szemé előtt feltárult a kék energiavonallal behálózott épület. Az egyre anyagiasuló aktivitásnyom úgy fonódott rá az állomásépületre, mint az óriáskígyó a balszerencsés nyúlra! Visszahőkölt. A nő megköszönte, és kiment a gyermekkel, ő pedig visszaugrott a beltérbe. Most tisztán látta a vonalat, nem csak ember magasan, hanem egészen fent is teljesen körülfonta! Az épület ezért látszott élni, mert egy erős mágikus lenyomat szorításában vergődött! Lassan visszahátrált, ügyelve, hogy a mellette, és mögötte tekergőző vonalba ne lépjen bele. Egészen az étteremig hátrált, és benézett. A Restiben nem volt semmi kék vonaglász. Ez még nem jelentett semmit, akkor dől el a dolog, amikor majd belép. Vett egy mély lélegzetet, és belépett... Semmi. Az étterem tiszta volt, akárki is csinálta ezt, ide nem jött be. Híttelkenkedve ült le az egyik asztalhoz, és rövid habozás után az ételkínálatot kezdte nézegetni. Ostoba módon szépen belesétált egy erős szellemnyomba, ami rögtön foglyul ejtette. Ha ki akar belőle törni, talán nem árt, enni valamit. Teli gyomorral könnyebb lesz.

Bőségesen és kényelmesen evett, és ivott még egy nagy korsó sört is. Tapasztalatból tudta, hogy az anyagias szükségletek visszahoznak a valóságba, és a jóllakott ember tompasága igaz a szellemérzékekre is. A stratégiája bevált. Az előtérben a kék vonal meghígult, szétfolyt, akár egy elrontott vízfestmény, és amikor véletlenül hozzáért, szétfoslott a levegőben. Amikor pedig az épületet elhagyva visszanezgett, a kék szorítás már semmivé vált. Elmosolyodott.

– Egyszerű stratégia! – mondta maga elé. Ám ekkor megpillantott egy alakot az állomás tetején. Sötét volt, csupán sziluett. Karcsún állt ott, a haját lobogtatta a szél. Nézte, nézte a fantomot, és tudta, a küldetése még komolyabb, mint elsőre gondolta. A boszorkány itt van a városban!

1962. június 29., péntek

Nyomok, mindenütt nyomok. Megállt a szentesi Kossuth tér szélén, szemben a Megyeházával. Napok óta követte a boszorkány szellemnyomait. Ez alatt körbejárta ezt a vidéki kisvárost éppen kétszer, és alighanem minden utcájába benézett már. A kis utcácskákban, ha gyalogosan haladt, kísértetté vált. Ez egy olyan technika volt, amit ő fejlesztett ki. A láthatatlanság egy formája volt. Az emberi szemek, a látóidegek közvetítették az alakját, de a tudat kirostálta, mint jelentéktelent. Az emberek számára egyszerűen nem létezett, nem vettek róla tudomást. Még a kutyák sem ugattak, noha ők látták.

...kísértet vagyok... – üzentek nekik.

...az vagy... – üzenték vissza.

A peremkerületeken végigbiciklizett egy kölcsön járgánnyal. Fura volt, mert nagyon régen nem tekert már, és a régi reflexek mellett az új sugallatok is megrohanták. A nő kétségtelenül nem ok nélkül keringett ennyit a városban és környékén. Valamit keresett, és nagyon tartott attól, hogy már meg is találta. Ő viszont egyelőre nem, sem a boszorkányt, sem Gálnét. Ahogy megállt, és az előtte magasodó épületre nézett, homályos képsorok peregtek át rajta, akár egy karcos film. Szentes múltjának apró töredékei. Egy kis

időbe beletelt, míg ezt megszokta. A főtér, amely mindig mozgalmas életet élt, most rátekintett a múlt mélyéről. Eszébe jutott, hogy ő is kísértet lehet egyszer majd egy másik olyannak, mint ő. A boszorkány többször járt ezen a téren, akárcsak Gálné. Őt persze értette.

Ez is egy Kossuth tér, és nyilván önkéntelenül is megpróbálta kioltani azt a másikat vele. A budapestit. Gálné a fővárosi Kossuth tér kísértetei elől menekült ide. Ezt nem árulták el a kollégák, de anélkül is tudta. Gálnét az ellenforradalom véres eseményei idegileg túlfeszítették, és ugrott egy szintet: kommunista-materialistából botcsinálta szellemlátó lett. Persze rajta kívül ezt senki sem hitte volna el. Ezen a téren nem volt öldöklés... ledöntötték a szovjet emlékművet, ennyi történt. Már az első napon, miután megszállt a Petőfiről elnevezett szállóban, és kijött ide, végig filmnoirozta az egészet.

– Nagy elvtárs alaposan megdöbbenne, ha tudná, mi mindent tudok a városa múltjáról néhány nap után – mormogta maga elé. Nagy György, a városka tanácselnöke szívélyesen, bár kissé értetlenül fogadta még azon az estén, amikor ideérkezett. Már várta. Elmagyarázta neki, hogy segítettek Gál Jánosnénak berendezkedni, nem a szállodában, hanem egy idős házaspárnál a Pipacs utcában. Sokat sétált a városban, és időnként nyugtalannak látszott. Felmerült, hogy orvoshoz kellene küldeni, de a fővárosi elvtársak szerint csupán pihennie kellett. Aztán egyszer csak eltűnt. A rendőrség azóta is keresi. Amikor találkozott velük, nem tudtak mondani, sem mutatni neki semmit.

A Pipacs utca a város Kisérnek nevezett részén volt. Másnap hosszasan vizsgálódott a kicsiny szobácskában,

de nem talált semmit, még kísértetek sem voltak ott, Gálnét várva. Egy Kisér, ahol nincsenek kísértetek, állapította meg ironikusan, legalábbis úgy tűnt, itt aztán nem történt semmi különös. De ezt elkiabálta, mert amikor ki akart lépni a szobából, egy homályos és kegyetlen alakot pillantott meg a bevetett ágy mellett állva. Ősi volt nagyon és elmosódott. Valahová elnézett a falon túlra. Az alak homályossága megszédítette, azonnal tudta, hogy több ezer évnyre lát bele a múltba. Ekkor a régi jelenés abbahagyta a fürkészt, megfordult és ránézett! Egyenesen őrá! Az egész alak szinte csak körvonal volt, de a szemei... két ragyogó-hideg kristály... megrettenve bámult bele a fantom élő szemeibe. Nem volt kétséges, az ismeretlen ott a múlt sötét mélyén valahogy észrevette őt itt a jelenben. Hogy ez hogy lehetséges, el sem tudta képzelni. Lassan oldalazott ki a helyiségből, nem tudva, akar-e, tud-e ártani neki a jelenés...

Azon a napon Nagy elvtárs ismét fogadta. Hogy egy vidéki tanácselnök személyesen konzultál egy ismeretlen, fővárosi nyomozóval, ezt azért tudta értékelni. Megkérte a városvezetőt, hogy küldjön el egy üzenetet a központnak, közben a személyes benyomásairól faggatta. Nagy elvtárs egy szomorú, ijedt szemű, idegesen sovány nőnek írta le Gálnét, aki halk szavú, feszült, de udvarias, sőt kimért. Aból, hogy az általa Budapesten megölt civilek szellemei üldözik, semmit nem vett észre. Csodálkozott volna, ha igen. Nagyon hasznos ez az anyagelvű burok, sokkal könnyebb így dolgoznia. A hozzáállás, hogy csak az ellenforradalmárok lehetnek hidegvérű gyilkosok, a kommunisták, akik ráadásul még partizánok is, nem, leegyszerűsíti a dolgokat.

Pedig Gálné egy kegyetlen gyilkos volt, akit az általa megölték szellemei kergettek az örületbe. A szellemi portréja már az első napon kirajzolódott benne. Partizán, fanatikus sztálinista, még őt is megdöbbenetette a korlátoltság, amit érzékelt. Neki Kádár János egy renegát volt, Nagy Imre kormányának a tagja, jobboldali elhajló...

Kádár mint jobboldali! Ezen hosszan hahotázott a szállodai szobájában.

Nagy elvtárs úgy tudta, hogy az ellenforradalmárok fogásba ejtették a nőt, és ez az élmény viselte meg. Láthatóan attól tartott, hogy Gálné öngyilkos lett valami elhagyatott helyen, ilyen jócskán akadt errefelé. Benne ekkor már egy homályos sejtés vert gyökeret, amit nem osztott meg a tanácselnökkel. Gálné nem lett öngyilkos. Valami rosszabb történhetett vele. Végül közölte, hogy még a városban marad egy darabig, és segíti a rendőrség munkáját. Mellesleg megjegyezte, hogy tetszik neki a nyugalmas, vidéki város, és az itt töltött idő fölér egy nyaralással. A tetszés láthatóan büszkeséggel töltötte el Nagy elvtársat, és örömmel nyugtázta a budapesti vendég tovább maradását.

1962. június 30., szombat, kora délután

Az uszoda zsibongása elkábította. Eredetileg azért jött a ligetbe, hogy tanulmányozza az egykori Vecser sziget maradványát, amelyen az alapítók elültették az első fákat akkor rég. A szigetet mára csak az a vékony ér jelezte, ami leszakadva a Kurcából, igazából csupán egy lefolyó volt. Bár még egy híd is átívelt rajta. Szentes a hidak városa,

állítólag több híd van a Kurcán, mint a Dunán. Abban is bízott, hogy nyomra lel, és valami támpontra abban az összevisszaságban, amit a város utcáit járva eddig tapasztalt. De elfelejtkezett egy fontos tényről: nyár van. Az uszoda felé igyekvők mosolya és felfokozott várakozása kizökkentette a nem is létező koncentrációból. Ámultan figyelte az embereket, akiket a messzi főváros feszes légköre, úgy tűnt, meg sem érintett. Ha valamiért ez a népköztársaság életképesebb lesz, mint az előző, ez lesz az oka. Nem kötelező a politika, a mindennapok egyszerű örömei, feladatai fontosabbak. Mivel a liget végképp bezárkózott ezen a napfényes délutánon, és nem volt több, csupán egy park, így ő is vett egy belépőt. Az sem volt baj, hogy nem hozott magával úszónadrágot, lehetett kölcsönözni. Ráérősen bandukolt a medence mellett gondolataiba merülve. Nem is igazán voltak gondolatai, csak néhány töredékes benyomásrészlet próbált versenyre kelni a strand vidámságával és a vendéglőből kihallatszó zenével. Sikertelenül. Óva intette magát, hogy sokat sétálgasson a fák árnyain kívül.

– Aki sokat üldögel akták előtt, ne menjen a napra!

Fehér volt, mint egy csecsemő, míg a szentesiek már vagy bronzos, az óvatlan kezdők meg vöröslő bőrrel örültek a jó időnek. A nyers erő sosem volt számára vonzó, mindig a szellemmel pótolta, de azért senki sem mondhatta rá, hogy gyenge. Uszodába rendszeresen járt, és a belügy klubjaiban több sportágban kipróbálta már magát. Kedvence a gerely volt, de indult kisebb versenyeken magas- és távolugrásban is. 52-ben ki akarták küldeni Helsinkibe a vívócsapat tagjaként, de ő elhárította a felkérést a nem megfelelő felkészültségére hivatkozva. Tudta, hogy nem csak sportolni

küldték volna, de ezt a fajta munkát nem akarta végezni. Szerencsére volt valaki, akit beajánlhatott maga helyett.

Nem csak nézelődött, meg is mártózott. Úszkált egy kicsit, bár a sok ember között tervszerű sportról szó sem lehetett. Annyira ellazult, hogy csak a medencéből kilépve tudatosult benne, hogy időnként megnézik, főleg a nők. Nem volt egy férfiszépség, és az átlagos vonásait mindig megpróbálta tovább szűrkiteni, ám most nem az arcát, hanem a testét nézték. Izmos és erős, persze hogy az, egy elhárítónak mindig a legjobb formáját kell hoznia! Más se hiányzott, csak egy könnyű, nyári flört, miközben halovány szellemnyomokat próbál meg értelmezni a múlt kísérteteinek végtelen busójárása közepette. A férfiak is – főleg a fiatalabbak – megbámulták, nem vitás, riválisként. Annyira ő sem volt öreg. Végül megelegelve az olykor tolakodó tekinteteket, elbujdokolt a vendéglőbe, és megebédelt. Miután jóllakott, ismét megbékélt, és vidáman szemlélődött. Ekkor ült le mellé a katonatiszt. Drabális volt, erős és szikár, viharvert arca egy sokat megélt emberé, a szemei könnyörtelenek. Ismerte ezt a nézést, csak addig ilyen erős, míg különbbel össze nem akad. Balszerencse, gondolta.

– Jó napot! – köszönt rá, miközben lehuppant. Azonnal tudta, hogy kicsoda, az eddig szendergő filmnoir izgalmas képeket vetített neki. Egy hivatásos katonatiszt, egy őrmester nyugdíjban. Aktív korában a bakák réme, aki a kákán is csomót keres, ha nem talál, akkor köt. Fontos elvtárs, régebben bizonyosan, most azt vizionálja magáról. Nyakig benne volt, sőt van a népi hadsereg elhárítóinak magánakcióiban. Az ügyosztály, ahol dolgozott, már két éve külön csoporttal nyomoz a katonai elhárítás után.

Olyasmiket engednek meg maguknak – nyilván szovjet beleegezéssel –, amit még az ország vezető elvtársai sem. A hadsereg állam az államban, ezt az elhárítók alaposan megtapasztalták. Ez itt egy díszpinty, régi kommunista a negyvenes évekből. Nem ostoba, de öntelt, na és fanatikus. A fanatikusok veszélyesek lehetnek, most ez kipécézte magának. Azonnal harci riadót fújt, de közben az arcára üres mosoly ült.

– Jó napot kívánok!

A tiszt kezét nyújtott.

– Stomek Béla.

Ő is bemutatkozott. Mire elengedte a kérges tenyeret, már mindent tudott róla. Stomek elvtárs rendkívüli embernek hiszi magát a kapcsolatai miatt, de kicsit paroniás, ez még az ötvenes évekből maradt neki vissza. A lassan oldódó légkörrel nem tud mit kezdeni, igaz, neki már nem is kellene. Úgy helyezték ide Debrecenből, mivel egy kicsit elszaladt vele a közmondásos ló. Az ügyeket eltitkolták, a népgazdasági érdekek, ugye, a fontos elvtársat meg áthelyezték. Benne valami huligánt sejt – bár e fogalommal nincs is maradéktalanul tisztában, vagy második változatként selyemfiút. Ettől majdnem Stomek elvtárs képébe nevetett, de türtőztette magát.

– Aztán mi járatban vagy itt, fiam? – kérdezte a tiszt tőle atyáskodva. Azazhogy atyáskodás szándékával. Kissé bumfordi volt a stílusa. Az ilyen jobb szeret ütni, mint kérdezni. Meglepetten felvonta a szemöldökét, azt tettetve, hogy váratlanul érte a kertelés nélküli faggatózás. Színpadiasan körbemutatott.

– Pihenek, mint mindenki más.

A katonát meglepte kissé, hogy vette a lapot, és érezte a rejtett dühét is a megjátszástól.

– Egyedül?

– Még egyelőre – válaszolta, és mosolygott. Az őrmester elvtárssal már el is szállt a hinta, fortyogott belül, de még jól leplezte.

– Honnan jöttél, fiam?

– Budapestről.

Stomek bólintott.

– Mindjárt gondoltam, és meddig maradsz?

Felvonta a szemöldökét, mint akinek most esik le, hogy tulajdonképpen kikérdezik.

– Maga rendőr?

Stomek felnevetett.

– Nem, fiacskám, rosszabb!

Tettetett rémülettel nézett az öntelt seggfejre.

– Nyomozó?

Stomek rendkívül elégedetten tovább nevetett. Meg volt róla győződve, hogy nyomozónak látszik.

– Neem, fiacskám, katonatiszt vagyok!

Előrehajolt, kétségtelenül egyfajta fenyegető légkör megteremtésén fáradozva.

– Szoktam figyelni. Kiszúrom ám a magadfajtát!

– Tényleg? – kérdezett vissza.

Stomek felhorkant erre az arcátlanságra.

– Bizony, és ne játszd meg magad! A fővárosi stílusoddal itt semmire se mész! – Levegőt vett, és ráripakodott. – Mit csinálsz itt?

Ő vidáman belenézett a katona szúrós fekete szemébe.

– Mondtam már, pihenek. Nem tudtam, hogy ehhez a maga engedélye kell.

Stomek eleresztette a gyepplőt.

– Vigyázz a szádra, mert megjáród!

Ezen a ponton elege lett. De sokszor találkozott már ezzel a fajta emberrel! A bűnözők között épp olyan gyakori volt, mint a kollégák közt. A mentalitás ugyanaz, a társadalmi pozíció más. Jeges hangon szólalt meg a könyörtelen elhárító-bűnüldöző arckifejezésével.

– Stomek Béla, nyugalmazott őrmester. Jobb lesz, ha maga vigyáz! Ismerjük az áthelyezésének okát.

Közelebb hajolt.

– Szovjet műkincsek, halott bakák – suttogta élesen, akár egy kirántott kard pengéje. Stomek hátrahőkölt, elvörösödött a dühtől, de amikor az arcába nézett, szépen kifakult a koma, és versenyre kélt egy májon lőtt friss halottal. Ő levette az álcáját egy pillanatra, és annak látszott, ami volt.

– Kérdése van, őrmester, tegye fel!

– Kicsoda maga? – váltott magázásra a meghunyászkodott népi hős. A hangjában egy rezgő árnyalat jelent meg és összetöppedt. Előhalászta a tárcáját, kivette az igazolványát, és megvillantotta Stomek arcába a belügyi pecsétet. A tiszt arca eddigre az oltott meszet is meghaladta, ténylegesen olyanná vált, mint '56 őszén a körúton leöntött szovjet halottak. Fehér, élettelen szoborrá. Nyilván mostanra felfogta, hogy nem csupán belügyi elhárító, de egy rivális fegyveres testület tagjaként még rangban felette is áll. Most először vette hasznát annak, hogy nemrég előléptették.

– Mit akar? – suttogta Stomek rekedten, és megroppanva.

Ő megvonta a vállát.

– Eddig semmit sem akartam...

Szünetet tartott, hogy Stomek megeméssze a helyzete romlását.

– De most már akarok.

Kimérten beszélt, az elhárító hangján. Stomek homlokán gyöngyözött a veríték, de nem a melegtől. Az arcán átfutó rémület elégedettséggel töltötte el. Ütött egyet rajta a szellemöklével. Nagyon élvezte, ahogy a fontos elvtárs megroggyan. Csak úgy ropogott.

– Azt akarom, hogy kussolj! Ha nem tartod a pofád, elkaplak, és kitekerem a nyakad, mint egy csirkének! – suttogta kéjesen bele az arcába. Stomek arcán piros foltok jelentek meg, a szemei üvegessé váltak. Valószínű, hogy még sosem beszéltek így vele, viszont ő igen másokkal. Most aztán visszakapja... egyben az egészet! A sokk hatására visszatértek a régi beidegződések. Felemelte az öklét.

– Szabadság elvtárs! – motyogta.

– Szabadság! – viszonzta kedélyesen, de csak verbálisan. A tekintete olyan volt ilyenkor, tudta jól, mint a nyulat hipnotizáló kígyóé. Stomek lassan, zavarodott mozgással kászálódott fel az asztalától. Miközben úszónadrágban, a ruháit az öltözőben hátrahagyva távozott a strandról, maga elé motyogott. Senki sem értette mit, ő viszont tudta:

– Nyugalom... ez nem az ötvenes már... nem lesz éjszakai autó, nem jön a fekete autó... nem. Csak egy egyszerű elvtárs vagyok... tettem a dolgom... parancsra... úgy lezárva... nyugdíjas vagyok, nem bántok senkit se... Unokázok, rejtvényt fejtek, kertészkedek...

...Úgy legyen ezentúl... – üzenté neki mentálisan. Szórazottatta, hogy ez a Stomek a „parancsra tettem-mel” hozakodott elő. Jót nevetne rajta akármelyik kisnyilas.

A pincér nem tudta, mi zajlott le, csak azt, hogy valami komoly. A nehéz természetű, fontos elvtárs imbolyogva távozott, pedig nem is ivott. A férfinék, akivel beszélt, a mínusz kétszáz fokos pillantása követte a kijáratig. Láthatóan ő kerekedett felül, akármiről is vitáztak. Stomek távozása után tehát nyomban az asztalához sietett. Fontoskodva érdeklődött, hogy milyen volt az étel, és óhajt-e még valamit. Ő megnyugtatta a nyugtalan pincér elvtársat, hogy finom volt az ebéd, és fizetni óhajt csupán...

Aznap éjjel...

A temetőben csend volt. A távoli házak közül a zajok mintha egy szűrőn keresztül jutottak volna el csak hozzá, hiányzott belőlük egy tónus, ettől a jelen kiürült, háttérzajjá vált. Először azt hitte, elvétette a nyomokat, mert nem érzett semmit, nem „látta” a tekergő-zizegő nyomvonalakat sem. Viszont olyan érzete támadt, hogy lemerült egy hideg öböl mélyére, és most egy rég elsüllyedt hajóroncsba úszik be, mindenféle veszélyes dologtól körülvéve. A strandról hazafelé tartva botlott bele egy minden eddiginél erősebb energiaösvénybe. Amikor megbámulva, óvatosan belemártotta a kezét, egy öreg, elhagyott temető ugrott elébe régi sírokkal. Már elbiciklizett mellette kétszer is, és eddig nem figyelt fel rá. Most viszont más volt a helyzet. A boszorkány odament valamiért. A ligetben nem talált semmit, úgy érezte, ott majd fog. Gyorsan elkészült, és még napnyugta előtt a kerékpárra pattant...

...A fű zizegett, a fák susogtak, és ahogy haladt előre, ritkultak a kőkeresztek, egyre több lett a faragott fa, és egyre inkább nem kereszt. Kopjafa volt a nevük. Az egykori díszes cirádák megkoptak, elmállottak az időtől. Némelyik kidőlt, benőtte a fű. Aztán már csak dombocskák voltak, egyre laposabbak, egyre horpadtabbak. Végül már semmi. Nem lehetett tudni, hol voltak az egykori sírok, a föld sík és kemény, csak a szívós fű nőtt rajta. Míg a kereszték és faragványok között haladt, megerősödött benne az érzet, hogy ez a hely csak látszatra üres. A halmok némelyike körül halovány energia villant, erősítve a benyomást: mélyen a víz alatt van, és odafenn halak cikáznak pikkelyeiken megcsillanó fényvel. Ezen az elhagyott helyen halványkék vonalakat, foltokat pillantott meg. Pár pillanatig eltartott, míg rájött, hogy asztrális lenyomatok. Nem igazi kísértetek. Akiket ide temettek, azt már annyira régen tették, hogy az utolsó maradványok feloldódásával, eltűntével végképp eltűntek ők is innen. Ezek csupán a számára és a hozzá hasonló képességűek számára létező jelek mutatták az egykori sírokat. Sok helyen, ahol a temetés logikájából következett volna egy jel, már ő sem érzékelt semmit. Ott már szellemlenyomat sem volt. Néhányszor azonban mégis olyan érzete támadt, hogy egyes árnyas zugokban valami figyel. Fürkészsze álldogált ezeken a helyeken egy darabig, míg rájött, hogy nem a holtak bámulnak rá közömbösen, hanem a rég eltűnt síremlékeket egykor gondozó, ott emlékező, szintén régen elhalt rokonok. Kísértetek voltak ezek, de nem az ide temetetteké. De ezek is üresek voltak, semmit sem lehetett megtudni róluk, az elmosódott fénylencsék semmilyen információt nem hordoztak már,

csak egy képet mutattak valamiről-valakikről... egykor. A boszorkány nyoma, amikor feltűnt a régi ürességben, ordításként hatott. Egy sárgán izzó, tekergő fonál kígyózott az éterben, villámgyorsan oldalt lépett, hogy hozzá ne érjen. Ez az izzás nem kioltotta, hanem felerősítette a régi árnyakat. Némelyik még meg is mozdult, emberszerűbb formát öltött, az egyiknél döbbenten ismert fel egy szikár férfiarcot! Amikor a boszorkány fonala elhaladt mellette, a fejben megjelent egy arc: magas homlok, dús haj, erős orrnyereg, mélyen ülő sasszemek, vonalszáj, harcsabajusz. Megállt, és közelebből megnézte. Megpróbált megtudni róla valamit, de nem sikerült sem a névét, sem hogy mikor volt. Az a meglepő tudás jött viszont át, hogy amit lát, egy régi kísértet. A férfi egykor itt volt eltemetve valahol, és bizonyos időközökben kísértett a környéken. Aztán, amikor szintén régen, minden, ami a testéből maradt, felbomlott, kioldódott, a férfi elment innen. Szabaddá vált. Ám egy halovány energianyom a hosszú kísértéséről itt ragadt, és a boszorkány, ahogy áthaladt rajta, felerősítette. Most itt van. A kísértet kísértete. Hirtelen egészen konkrét bizonyosság zuhant rá. A férfi már négy életet leélt azóta valahol, hogy utoljára itt bolyongott a szelleme! Az egykori kísértet most ránézett, nem csak felé, hanem rá! Ott a távoli múltban, az egyik éjszakán, amikor nyugtalanul bolyongott, megpillantotta őt itt a jelenben. A férfi kísértetének halvány lenyomata megnézte magának, aztán egyértelműen sajnálkozva csóválta a fejét, utána abba az irányba figyelt, amerre a boszorkány nyoma tekertget. Őt is látta?

– Hogyne látta volna, te ökö! – szidta magát, ha téged látott, őt még jobban. Ahogy elhaladt a jelenés és az izzó

fonal mellett, abban a régi archban meglátta a szemeket, megingott. A kísértet egykori szemei a boszorkány energiájában csaknem éltek, és leplezetlen, csendes kárörömöt látott bennük! Ekkor megfogalmazódott benne, hogy esetleg hagyni kellene ezt az egészet a fenébe, és hogy minek jött egyáltalán ide. Hát azért, emlékeztette magát, mert Gálné és a boszorkány is erre járt. Ez utóbbi nyomát meg is találta, itt élesztgeti körülötte a múltbeli, porrá száradt energiatócsákat. A nyomok erőteljesek voltak, és tovább vezették az elfelejtett életek és halálok között.

Már messziről meglátta, hogy hová. Oda, ahol meg volt bolygatva a föld egy kétméteres sávban. Semmi kétsége sem volt felőle, hogy ki ásta fel, a miértben már nem volt ilyen bizonyos. Egy, az emlékezetből rég kihullott sír mellett állt. Óvatosan letérdelt, és vizsgálni kezdte a csillagfénynél a visszaegyengetett földet. A megbolygatott talaj úgy árasztotta magából a szellemsíkon az eltelt hosszú idő „szagát”, hogy a meleg ellenére kocogni kezdtek a fogai. Mivel hiába várt képre, vagy bármi egyébre a varázserejű nő üvöltő szellemnyomán kívül, kelleetlenül rászánta magát, és megérintette az ősgyepbe tépett sebhelyet. Egy dátum villant fel benne, akár egy közlekedési lámpa: 1762. A mostani előtt akkor bolygatták meg utoljára itt a földet! Akárki is volt, 1762-ben temették ide el.

– Tyúh, ez rég volt! Ki lehetett? – tette fel magában a kérdést, bár nem igazán bízott a válaszban.

– Szörnyeteg! – üvöltött benne fel egy hang ugató vonyítással. Elrántotta a kezét, mert úgy érezte, hogy a frissen ledöngölt föld menten beomlik, és ő utána esik valami szörnyűségecses verembe.

– Szörnyeteg! Szörnyeteg! Szörnyeteg! – visította benne egy hang, amit eddig még sosem hallott.

– Kussolj már! – hördült fel félig süketen, mire a hang megkukult, helyette történetekkel, vagyis azok foszlányai-val kezdte bombázni. Ezúttal nem ő hullott bele a látomás-ba, hanem az esett rá, mint egy nagy kő...

...Sasorr, nap égette, sötét bőrű arc, szikár-csontos-rán-cos, de nem petyhüdt. Kemény arc, keményen mosolyog. Ismerte ezt a mosolyt, ő is alkalmazta a kihallgatásokon. A világoskék szempár, akár két kristály, amiben valami sugárzó anyag van. Fekete haj, fekete bajusz, ami később már őszes. Erős áll. Magas volt, vagy két méter. Inas-izmos-kemény. Pipa a szájban, hosszú ujjú, csontos kéz. Fogása akár a satu, határozott, erős. Hiába erőlködött, az alak csak mozaikos volt, mint egy lepergett freskó, nevet pedig végképp nem tudott hozzátenni, elveszett az időben. A ruhája... valami bő ing, magas szárú csizma, és... és egy tehenész ostor. Egy hosszú ostor, amelyet a múzeumokban látni. Az ostor fontos volt neki, magára tekerve hordta, és szinte folyékony fénnel ragyogott a látomásban. Na és a kalap. Nem több sötét árnyéknál a fejen. És megint az a mosoly! Magabiztos, sőt kegyetlen. Így nézett az ellenségeire, akik már ettől megfutamodtak, vagy ha hivatalos személyek voltak, és nem teheték, hát erősen vágytak rá. Volt ellensége bőven.

– Mert ő egy boszorkánymester! – rikácsolta a hisztérikus hang, és azt tanácsolta, hogy azonnal fusson el, és azonnal utazzon haza.

– Naná, hogy az! – hagyta jóvá a megállapítást, nem figyelve az utána jövőkre. Az ő földje volt a leghamarabb

felszántva, bevetve, pedig csak üldögélt egykedvűen a kedvenc tölgye árnyékában. A termést ő aratta le a leghamarabb.

– Az ördög szolgál neki! – suttozták. Voltak alkalmi béresei, akiket máshol sose láttak, senki sem hitte, hogy emberek. Még a hatóság is csak ímmel-ámmal vizsgálódott, szinte menekülőre fogták.

– Subát rá, míg nem bánt senkit! Boszorkányok meg nincsenek! – hangzott a bizonytalan verdikt.

– De bizony vannak! – súgta ő nekik 1962-ből. Úgy vélte, hallották, a magas alak bizonyosan. Csak pipázott somolyogva. Senki sem tudta, hány éves, az öregek szerint száznál biztosan több. A nevét kiejteni se volt szabad, rettegtek azt is, de mégis őt hívták a nagybeteghez, a vajúdó asszonyhoz, ha nem akart megszületni a gyerek. Ő pedig jött. Sosem kért semmit, de mindig adtak neki valamit, ki mit bírt. Ő pedig elfogadta.

Voltak önjelölt riválisai. Megpróbálkoztak sok mindennel: átokkal, rontással. Akinek sikerült is valami, sem járt jól. Kacagva háritott, s küldte vissza hasonló jókívánssággal a feladónak. A templom népe félt tőle, hogy a pestistől nem különbül. Ha mérges volt, az ég is elsötétült...

Itt megakadt. Mert a magas fűben ülve a csillagpettyes ég alatt, új megrázó értesülés ragadta torkon:

– Volt egy tanítványa!

Egy árva kisleány, akitől mindenki babonás módon elfordult. Nem fogadták be sehová. Ez a férfi nem csak befogadta, de tanította is, mert meglátta benne a TEHETSÉGET...!

Hanyatt esett, és hitetlenkedve meredt a közönyös univerzumra.

– Micsodaa?!

Ez a múltbeli kislány az ő mostani embere...

– De ez hogy leh... – dadogta bele az éjbe. Jött is a válasz:
Egy előző lét!

A képtöredékek kihunytak, megint '62 volt. Megroggyanva botorkált visszafelé az izzó vonal mentén. A fejében még dübörögtek az ismeretmorzsák az elfelejtett időkből. A boszorkánya egy előző létezésében itt élt, és ez a férfi tanította. A férfi, aki hideg, sötét éjeken, vagy amikor a telihold szórta a fényét, nyugtalanságot keltve anyagi és szellem-síkon, úgy repkedett, mint a mesék boszorkányai... nem söprűn, az baromság! A karikás ostorával! Hogy ezt hogy csinálta, azt nem tudta kivenni, csak a bizonyosság volt.

– 300 évet élt... – suttogta az előbbi hang halkán, inkább rémült cincogással. Ettől megingott, meg kellett támaszkodnia egy törött kőkereszten.

– Miért ásta ki a boszorkány az egykori mesterét? Nem sok maradhatott belőle mostanra!

A hang, ami itt született meg benne, most, hogy eltávolodtak a kihantolt sírtól, magabiztosabb lett, csöppnyi cinikus éllel válaszolt.

– Mert nem tudott innen elmenni! Nem tudott továbbmenni, mert idekötötte egy nem túl bonyolult, de hatékony liturgia. Amikor végül mégiscsak meghalt, az ellenségei összefogtak. Szabályos temetést rendeztek neki. Meggyőzték a vonakodó papot, hogy végezze el a műveletet. A tanítvány már nem tudta megakadályozni, mert hamarabb meghalt, őt a mestere búcsúztatta. Szóval rávették a papot a dologra, azzal győzték meg, hogy a szertartás idegiasztja a földbe. Itt kell várakoznia az utolsó ítéletre,

a kárhozatra, ebben sokan hittek, és működött. A hit szerint így nem tudott kísérteni, ártani nekik. A katolikus szertartás marasztalta a boszorkánymestert, aki nem tudott újjászületni... 200 éven át! Itt várt!

A hang elhallgatott. Örült neki. Tehát az ő szörnye eljött ide, hogy kiszabadítsa a mesterét... és meg is tette. Szédelegve bukdácsolt, felbukva a régi és kevésbé régi sírokban. Amikor az elrejtett biciklihez ért, annyira görcsösen akart rá felülni, hogy elvágódott. Jó darabig tolt...

A szállóban az éjjeli portás nem csodálkozom, nem kérdezősködöm arccal adta át neki a kulcsát. Míg ólomfáradtsággal felfelé bandukolt, eszébe jutott a rendőr, akivel találkozott a hajnali órán. Ő is biciklin jött szembe, megállásra szólította fel. Engedelmeskedett. Feleslegesen nem akart kavarni, a helyi hatóságokkal a jó viszony létérdeke volt. A rendőr azt hitte, részeg, amellett persze, hogy nem volt kivilágítva. Tény, hogy nem érzett erőt a dinamó tekeréséhez.

– Leheljen rám! – szólította fel a közeg, ő pedig megtette. Csodálkozva bámult rá. Nem részeg! Ült ki az értetlenség a széles, kedélyes arcra.

– Rosszul van? – kérdezte.

– Nem, fáradt vagyok – válaszolta, majd átadta neki az igazolványát. A rendőr egy pillantásnyi szünet után, megnyúlt ábrázattal, óvatosan adta vissza a dokumentumot.

– Segíthetek valamiben, elvtárs?

Megrázta a fejét.

– Nem, köszönöm, csak pihenésre van szükségem.

– Akkor jó pihenést, viszontlátásra!

– Viszontlátásra! – köszönt el tőle, és indult tovább. A vidéki rend derék őrzője az unokáinak fogja majd mesélni a belügyi elhárítóval való hajnali találkozást. Sok év múlva. Mert addig hallgatni fog, mint a sírok azon az elfeledett földdarabon. Vidáman lépdelt a kihalt folyosón. Hát még ha tudná, hogy a nyomozó elvtárs miben fáradt el! Egy rég halott boszorkányt keresgélt egy elhagyott temetőben! A hajnali órára való tekintettel csak halkán kuncogott. Szerencsére nem fogja megtudni sosem...

1962. július 1., vasárnap délelőtt

Egy autó haladt el a tanácsháza előtt. Furcsa volt a gyér gépjárműforgalom. Leült egy padra az egyik fa árnyékában, és figyelt. Kiterjesztette az érzékeit, a sok lenyomat között a boszorkányét kereste. Gálnét jó sokszor lehet „látni” itt, a boszorkány azonban csak futó benyomás, és az is elmosódottan. Igaz, ezek a benyomások olyanformán érintették, mintha egy pillanat alatt a hold levegőtlen, úrhideg felszínére röppent volna.

Most ismét megpróbálta befogni a szellemlenyomatot, ám helyette Gálné jelent meg. Odalépett a padjához a közeli múltban, és meredten nézett a Megyeháza felé. Bár nem látta a kísérteteket, tudta, hogy akkor ott voltak a nő mögött, mondani akartak neki valamit. Amikor leszállt a vonatról, és lábával először érintette meg Szentest, a vasútállomás talpfáit, különös érzés lett rajta úrrá. Az ősidők hangtalan szellője borzolta fel az idegvégződéseit. A szeme sarkában állandóan mintha mozgást látott volna

ott, ahol semmi se volt. Időnként suttogást vélt hallani, és egyéb furcsa zajokat.

Ez a hely régi, állapította meg. Nagyon régi... régebbi Rómánál, Egyiptomnál, a suméroknál-görögöknél... Ez a hely maga az őskor. Annyi minden történt itt, hogy ahhoz képest az európai történelem csupán a tegnapi nap. A város éppúgy dombokra épült, mint Róma, de sokkalta régebben. Az egykori mocsarat feltöltötték, a dombok szelíd emelkedők, de az egykor volt valami ott van most is. Olyan, akár egy ősi ragadozó hal a sötét-hideg vizek mélyén meglapulva...

Váratlanul érte a boszorkány megjelenése. Elmosódott volt, mint az ódon fantom, amit egyszer egy római kori feltárásnál látott. A szemei azonban olyanok voltak, mint a fehéren izzó fa. Lobogtak elviselhetetlen izzásban... akár a kályha mélye. Az arc kivehetetlen maradt, az izzó tekintet elhomályosított mindent. Az izzadság ráfagyott a hátára, és minden hajszála felmeredt. A pusztá jelenlétével ódon kísértetkastélyá változtatta a takaros, ízig-vérig materialista főteret. A fantom boszorka mögött a szovjet emlékmű is önmaga kísértetévé vált, az ,56 októberi állapotában csonkán meredezett. A fantomboszi Gálnét méregette, mégpedig egészen egyértelműen szexuális túlfűtöttséggel! Ettől elkezdett reszketni, fogvacogva próbálta újra kivenni az arcot a kozmikus izzás mögött... sikertelenül. A múltbeli Gálné megrázkódott, és tétován arrafelé pillantott, ahonét a szörnyeteg nézegette. Nem nagyom merte megnézni. Hirtelen elindult, mint akit meglöktek, botladozva, a rémület-áhitat és az érzéki felfokozás hibbant elegyében. Szapora, de imbolygó léptekkel a Megyeháza árkádszerű,

fedett előterébe ment. Óvatosan feltápászkodott, és ő is elindult. Nem Gálnét követte, hanem az izzó szemű szörnyet. Miközben belépett a fedett előtérbe a poros jelenben követve a lenyomatokat, már tudta: – Gálné halott – mormolta maga elé. – Valami olyan módon távozott az élők sorából, amitől – még, hogy semmit sem tudott a részletekről –, az idegi elgyengülés halálos-sebesülten haldokolva állapotába jutott.

Követte a két nőt abban a tudatban, hogy egyikük valódi szellem immár. Az árkád az alvilág bejáratnak tűnt, ahonnan nincs visszaút. Remélte, hogy neki igen. Ment utánuk, közben reszketve próbált kijutni a napfényre...

...A nád összevagdosta, cipője elázott, félig meghibbanva botorkált felfelé az elhagyott vízparton, a sűrűben, ahová ép elmével senki sem jön... minek is. Ő is el akart innen menni, bárhová, csak el innen! Zihálva megállt, és visszaneézett a mozdulatlan tükrű Kurcára. Próbált megnyugodni, nem ment. A szellemnyom ide vezette, miután a Megyeháza árnyékos előteréből kilépve követte a boszorkány izzó-sápadt alakját. Gálné és a Szörny rézsút átvágtak a Köztársaság téren, a katolikus templom irányába. Ezután a Szörny egyszer csak eltűnt, nyomát sem lelte többé, hiába erőlködött zavarodottan. Miközben ő a boszort kereste, Gálné céltudatosan a plébánia melletti árkádokba lépett és ott valamit csinált. Hogy pontosan mit, arról javarészből lemaradt, csak amikor feladta a keresést, és a partizánra kezdett koncentrálni, tűnt fel neki. Gálné mintha valamit rajzolt volna a kőlapokra, aztán egészen elképesztő módon táncolni kezdett! Vagyis nem, mert a nő nyilvánvalóan nem tudott táncolni, és ez nem tánc volt igazán, hanem valami

esetlen és esetleges mozdulatsor, ami egy sámán önkívületi vonaglására emlékeztette. Látott egy régi filmfelvételt a javas ember látomás- táncáról. Akkor semmilyen benyomást nem tett rá. Most viszont, amikor egy kommunista gyilkos vonaglott hasonlóan egy közelmúltról szóló szellemképben, az ösztönei riadót fújtak. Hiába meresztette a harmadik szemét, nem tudta kivenni, mit rajzolt föl, ám az is elég nyomasztó volt, amit látott. Amikor befejezte a rituálét, Gálné akkurátusan letörölte a rajzot. Ez egy újabb groteszk volt, ahogy a szellem négykézláb sikálta a kőlapokat. Alaposan szétnézett a jelenben, hátha maradt valami nyom, de sajnos csak az üres kőlapokat, meg a résekben növő gyomot látta.

A szellemet a Kurca folyócska felé igyekezve érte be. A part elhagyott és gondozatlanul ősi volt, a sűrű növényzetben bukdácsolva haladt. Gálné nem. Nem csak azért, mert szellem volt, hanem a múltbeli pillanatban sem botladozott. Mintha a gyilkos partizánnak utat adott volna a növényzet! Azon a partszakaszon, ahol a szellem megállapodott most, mint biztosan akkor is, sűrű hínár és vízililiom nőtte be a víztükröt, csak foltokat hagyva szabadon az égnek. Az egyik szabadon maradt vízfelületen megpillantotta a holdat. Olyan volt, akár egy fél cipó, fogyott. Önkéntelenül felnézett az égre, keresve a föld kísérőjét... nem találta! Pár másodpercig bután bámulta a tükörképet, aminek az eredetijét nem találta az égen, aztán a felismerés döbbenete végigcsapott rajta. A vízen lebegő képen éjszaka volt, a hold auráján kívül ott pislogtak a csillagok! Ugyanezzel az erővel hasított bele a felismerés, az előző éjszaka a nyitott ablakán túli égen látott holdról. Az sarló volt, nem fél cipó!

A szellemhold látványa megbabonázta, próbálta megérteni, mi is történik. Az eddig mozdulatlan, múltbéli víztükör felkavarodott, hullámgyűrűk zavarták össze a szellemhold képét. Gálné ruhátlanul állt a vízben, és a hold tükörképéből merített vizet locsolta magára. Már az is eléggé felkavaró látvány volt, ahogy apró mellein legördültek a vízcseppek a kiugró bordáira, és tovább a csípőjére. Ami rémült kiáltást préselt ki belőle, az arca volt. Az élettelen maszk megkövült vonásaiban a szemek lángoltak, két izzó széndarab az örület lángolásában. Semmi kétsége sem volt, hogy Gálné ekkorra megtébolyodott, és azt is tudta immár, hogy az eltűnésének éjszakáját látja. Nem csak a partizán örülete taglózta le, és öntötte el rossz sejtelemmel, hanem az is, hogy ez nem „filmnoir” volt, hanem színes-élő műsor! Mintha ő is jelen lenne azon a múltbéli éjszakán, most-akkor. Nem tudta megítélni, meddig tarthatott ez a tébolyult mosdás. A mozdulatlan arcban megmozdultak az ajkak. Hogy mit mondott, nem hallotta, nem is volt benne biztos, hogy akarja hallani. Ugyan nem hallotta, de mégis megkönnyebbülést érzett, amikor a nő abbahagyta a litániát, és belegázolt a vízbe. Zsibbadtan nézte, ahogy Gálné derékig merülve gázol a túloldal felé. Ahogy követte a mozgását, a múlt rátehenkedett a jelenre, és a nappali ligetet, amit Széchenyiről neveztek el, elnyelte a múltbéli-éjsötét tömege. A pucér partizán oda tartott. Hogy miért? Meg fogja nézni, bár minden porcikája tiltakozott ez ellen. Amikor megfordult, hogy visszatérve a Felszabadulás úton átmenjen a túlpartra, megpillantott valamit a nádasban. Közelebb lépve felismerte: Gálné akkurátusan összehajtogatott ruhái heverték ott! A nőre jellemző zárt és jellegetlenül szürke kosztüm, szoknya, fehérnemű és egy pár cipő.

– Ha most egyszerű, hétköznapi rendőr lennék, riadóztatnék, és kikotortatnám a Kurcát ezen a részen – állapította meg rezignáltan. De tudta, hogy Gálné nem fulladt bele a Kurcába, átjutott a ligetbe. Úgyhogy a riadó ráér később is. Nem nyúlt semmihez, csak megjegyezte, hová kell majd visszajönnie.

Feljebb ment a parton, hogy megkeresse azt a helyet, ahol már ösvényt taposott magának lefelé jövet. Hirtelen elfogyott a levegő körülötte. Ott állt, tátogva, a szemei előtt eltűnt a napsütötte part, ismét sötétség vette körül... és hideg! Kínlódva próbált lélegzethez jutni, megfordult, hogy kiszabaduljon a buborékból, amibe ragadt. A Kurca ott fodrozódott az estében, fények lebegtek a vízen. Nem nyár volt, hanem késő ősz. A víz éles kontúrján nem volt növénytakaró, a növényzet megritkult, gyepek (?!), bokrok, nád foltokban, csak a víz mellett. Egy apró szemű kavicsos ösvényen állt. Lassan lélegezve a látása kitisztult, reszketve bámulta a hidat, ami most hirtelen ott termett előtte, átívelve a túlpartra. A híd alulról volt megvilágítva, tükröződő fénye egy másik hidat varázsolt a víz alá. Ő azonban nem pusztán az őszi estében állt, hanem egy még sötétebb valamiben. A híd árnyéka elnyelte, mint egy sárverem, küszködve próbált kimászni belőle. Nem tudta felmérni, de úgy érezte, egy örökkévalóságig tartott, mire átlépett azon a fekete vonalon. A kavics ropogott a talpa alatt, ahogy lihegve, reszketve megfordult, és arra a fantomra nézett. A fantom visszanézett rá. Most olyannak látta, mint egy árnyobeliszket, mely a belé zárt ősi tudás súlyával szinte agyonlapítja a tövében mászkáló hangyát. Reszketve nézett a város irányába. Fénylett, és autók száguldoztak benne.

A gépkocsik idegenek voltak, és egy futurista művész alkohalmámoros látomásához hasonlítottak. De gépkocsik voltak egyértelműen. Ezen a ponton nyilvánvalóvá lett, hogy a jövőben ácsorgott. Egy nagyon messzi jövőben! Amilyen hirtelen jött, úgy is ment a jelenés, és ismét a napsütötte növényzetben volt. Ziláltan, reszketve kapaszkodott fölfelé, nem áltatta magát: menekült.

Amikor szinte beesett az árkádok alá, állt csak meg, hogy körülnézzen. A nyugodt, szinte kihalt Kossuth utca, a Köztársaság tér, és mi tagadás a katolikus templom látványa megnyugtatta. Az elméje megroggyant a jövő képétől, nem csak azért, mert egy idegen, jóval a halála utáni világba nyert bepillantást, hanem mert a látvány mellé tudást is kapott, ami nagyon nem volt az ínyére. Ebben a távoli jövőben a szocializmusnak régen vége!

– A történelemkönyvekbe számúztak mindannyiunkat – mondta ki hangosan és ijedten. Úgy érezte, ez letemeti, ülnie, sőt feküdnie kellene hosszabb ideig, hogy ezt megeméssze. Akármennyire nem voltak illúziói az elvtársaival kapcsolatban, az eszmében hitt, és most azzal szembesült, hogy az sem működik. Még dermesztőbb volt a felismerés, hogy a rossz oldalon áll. Az ellenforradalmároknak volt igazuk... és nem is ellenforradalmárok!

– Mi vagyunk azok! – mondta ki megint. Nekitámaszkodott az egyik boltívnek, és lihegett. A tudatában tobzódó képek és információk, amiket a jövőbeli Kurca-híd fantom árnyéka adott neki, szétszabdalták a gondosan megkonstruált páncélburkát. Konfliktusba került önmagával, azzal, amit, akiket képviselt. Miután megtudta, mi lett Gálnéval

és a boszorkánnyal, szóval, ha lezárta ezt az ügyet, újra kell gondolnia mindent.

– Újragombolom a kabátot! – döntötte el...

1962. július 1., vasárnap délután

– A Felszabadulás úton vagyok! A Felszabadulás úton vagyok! – zokogva hajtogatta ezt a tényt, és mintegy mantrából, egy varázsigéből próbált erőt meríteni belőle. Görcsösen belekapaszkodott a hídba, amikor odaért, és lassan vánszorgott a Kossuth utca felé. Amikor félve visszanezített a liget fáira, semmi különös nem látszott, ám a délután mélyülő árnyai közt, ahogy lassan kúsztak elő a bokrok alól, ott látta azt az elátkozott éjszakát lappangani. Legszívesebben sikoltozva rohant volna a hősi szovjet emlékműig, hogy belekapaszkodva oltalmat találjon általa. De ha ezt tenné, aligha tudná kimagyarázni a városvezetés, különösen Nagy elvtárs előtt, hogy miért tette. Ha meg is próbálná, az igazságot nem mondhatná. A fölösleges bonyodalmat elkerülendő, lassan ment.

Amikor – úgy tűnt – órákkal, napokkal, hetekkel ezelőtt a ligetbe ért, az furcsa, kettős állapotban volt. Egyszerre volt a jelen a nap-pázmáitól lyukacsos, árnyas zöldterület, ami enyhét hoz a melegben, és közben, akár egy rosszul előhívott negatív kép, elmosódottan ott volt mindenütt az az éjszaka. Az átmenet, amikor eltűnt a nappali liget, s megjelent az éji, váratlanul érte. Mint amikor becsapnak az ember mögött egy ajtót, és kulcsra zárják. Nem kellett sokáig tanakodnia, hova lett Gálné, hamar meglátta.

A partizán nő kitárt karokkal fekvé lebegett a sötétség mélyén. Tátott szájjal bámulta, ahogy a nő belülről fényleni kezdett, mintha megtömték volna villanykörtékkal. A boszorkányt először nem vette észre. Amikor megmozdult, a matt homály egy darabja kélt életre, és csak a körvonalait látta azután is, amikor az egyre csak világító Gálné elébe állt. A Szörny valamit csinált, és mondott, de – úgy vélte, jobb is – nem tudta kivenni, hogy mit. Jó darabig foglalatostkodott valamivel a boszorkány, amiből nem sokat látott, és semmit sem értett. Arra azonban rájött, hogy egy megidéző szertartást lát, olyat, amit talán soha sehol, egyetlen ősi szövegben se jegyeztek le. Kíváncsian, bár összerándult gyomorral próbált közelebb menni, nem sikerült. Hiába indult el újra, mindig visszajutott a nagy fához, ahonnan elindult.

– Ez egy védőburok, de olyan erős, amelyenről még nem is hallottam – állapította meg. Ezen mérgeződve valószínűleg elszalasztott valami fontosat, de az is lehet, hogy pont ezért nem jutott előbbre... hogy elszalassza. Fények villantak, füst hömpölygött a fák között, aminek mélyén még nagyobb rőt villanások lobbantak. Az egész látomás eddig hangtalan volt, ez most megváltozott. Távoli basszusrobajt hallott, erősödött, halkult, akár egy vihar. A tüzes ködből homályos alakok léptek elő vagy tucatnyian. Mind magasak voltak, és csak úgy sütött belőlük a kemény elszántság.

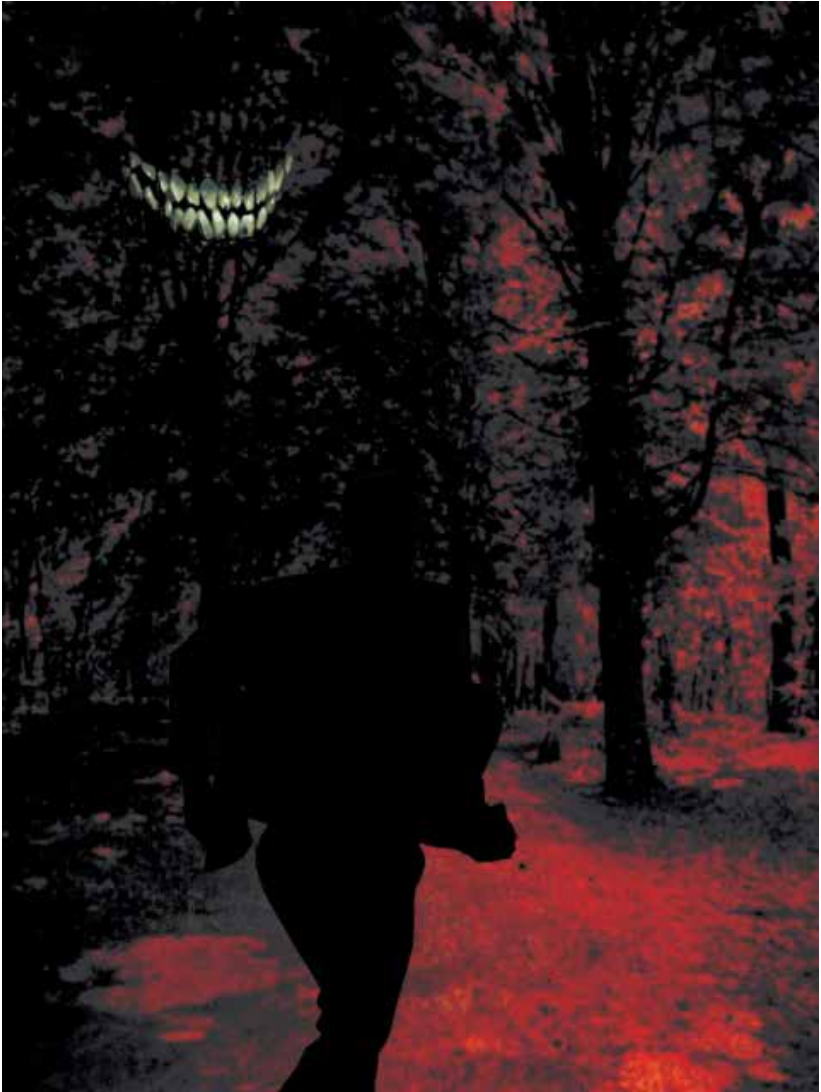
– Kiket idézett ez meg? – hallotta a saját hangját, mint egy kút aljáról. Az alakok sorban szóltak, és a boszorkány is mondott minden alkalommal valamit. Közben a partizán nő egyre jobban fénylett, már alig lehetett ránézni, ezen a ponton el akart futni, de nem bírta. Az egyik alak a lebegő

nő fénykörébe lépett, miközben magyarázott valamit gesztikulálva... üvöltöni kezdett, de csak magában, kifelé nem mert. Az alak egyenesen feléje nézett, sőt intett is a fejével.

– Meglátott! – ordította benne az életösztöne. Megint egy fantom, aki őt nézi a múltból! Ez azonban messze a legveszélyesebb volt mind közül, amelyekkel eddig találkozott! A boszorkány megrántotta a vállát: – Nem fontos – üzenté a testbeszéde. Ő pedig felismerte az alakot, az eddigi rémület és irtózat új fokozatra kapcsolt: visszaváltozott kisgyerekké, aki erős fények cikázását figyeli az éji égen. A háború kélt életre ezen az elátkozott éjszakán, és annak legerősebb jelképe bámult rá onnan! Egy német SS katona kísértete meredt rá! A többi katona-alak nem vett róla tudomást, de ez kitartóan bámulta! A szellem tekintete acélkés volt, és össze-vissza szabdalta. A boszorkány közben beszélt, ő pedig haldoklott a katona pillantásától. A boszorkány a háborút idézte meg, a gomolygó tüzek és füst pedig a keleti front! Gálnéből maga a háború világított ki, aminek lángját a boszorkány idézte fel a gyilkos partizánt használva médiumként egy elfeledett szertartásban! Egy vidéki városka kedélyes parkjában, a szocializmus alapjainak lerakása idején, egy embernek se nagyon nevezhető szörny, egy ősi mágus az agresszív háború megtestesült isteneivel beszélget valamiről! Hogy miről, azt nem akarta tudni. Úgy érezte magát egyikük pillantásának célkeresztjében, mint a forró serpenyőbe dobott vaj. Tudta, ha nem szabadul rövidesen, őt is elemészti az a vörhenyes izzás. Haldoklott a német pillantásától. Mindez 1962. június 22-e éjjelén történt. Az év legrövidebb éjszakáján, a nyári napforduló és a szovjetunió megtámadásának napján...

...Nem tudta, hogyan lett vége, de azt látta még, hogy Gálné hamuvá égve széthullott és tovaszállt a feltámadó éji szélben. A boszorkány és a németek eltűntek, a füst eloszlott, és ő ott maradt egyedül a múltbéli éji ligetben, ami nem eresztette el. Hisztérikusan rohangált körbe-körbe valaminek a gyomrában, ami elemészttéssel fenyegette. A fák, a bokrok mind el akarták kapni, ő pedig vinnyogva, akár egy kis állat, csörtetett vakon előre. A kiutat nem találta. A sötét liget szörnyeteggé vált, amely több időben létezett egyszerre. A fák-bokrok-ösvények egyetlen élőlényként üldözték. Ódon kripta, elvarázsolt kastély, labirintus, hideg mélyúr, izzó kohó. Ezek elegye, ezeken túl egy megfoghatatlan borzalom, a földi léten túli megfoghatatlan létező. Tépte, marcangolta az asztrálestét, sötét sejtelmeket, hideg rémületet dobálva reá. Egyik pillanatban egy ősi mocsár szigetén bukdácsolt a nádas ingoványban. Ködös szigetszerűsége, amit valaha úgy hívtak: Vecser. Aztán egy frissen ültetett erdőcskében futott. Már ezek is úgy kapkodtak utána, mint a kölyökkutyák. Elfutott egy romos téglaházikó mellett, amibe már be sem mert nézni. A lepusztultsága egy oszló holttestre emlékeztette, aminek a belsejében gusztustalan dolgok zajlanak. Aztán megint ott volt a jövőbeli híd ideje! Egy rendezett park, amit elszórtan lámpatestek világítanak be. Autók száguldoztak, nem egy közülük olyan volt, mint egy fémbuborék. Gyorsak voltak és csendesek. Aztán az elátkozott éjszaka, amiben a háború időzött a vad erejével, és véresen csattogtatta a fogát rá. Ezelős rohanása közben nevesincs dolgok üldözték, az őskorok mélyéről kísértetárnyak-fantomok rontottak rá. A hideg kozmosz egy darabja, az izzó energia korbácsa,

alakok a múltból: öt-tíz-... százezer évek mélyéről. Mind őt akarták elnyelni, magukkal rántani a mélybe. Végül a Vécseri-fok végénél sikerült kivergődnie a múlt-jövő szörny gyomrából, miközben valami a vékony vízfelület alól bámult rá. A piszkos folyadék azt az érzést keltette, hogy nem

fél méter, hanem fél kilométer mély. De egyszer csak nappal lett, a jelen: 1962. július 1., vasárnap. Nem törődve az esetleges forgalommal, kirohant az útra, amely a Felszabadulás névre hallgatott. Egyből jobban lett, a szörny csápjai visszahúzódtak. Az út közepén ment, reszketeg, vén aggasztánnak érezte magát, közben belekapaszkodott az út névébe, és hajtogatta:

– A Felszabadulás úton vagyok! A Felszabadulás úton vagyok!

1962. július 2.

Az előző délutánon több órán át ült egy padon kocsonyaként reszketve, mire annyira összeszedte magát, hogy felvászorogjon a szobájába. A téren arra a padra rogyott le, ami a legközelebb esett a szovjet emlékműhöz. Az obeliszkek ezúttal szilárd pontnak bizonyult. Nem változott át múltbeli rommá, hanem csak ott állt a délutáni napsütésben szikáran, tapintható körvonalakkal. Szinte érezte a súlyát, ahogy ránézett. A szerte az országban lévő különböző mementók általában hidegen hagyták, nem is volt mögöttük semmi, ezt régóta tudta. A jelképek üres héjjak voltak, amikre esetleg az emberek vetítettek valamiféle emóciókat. Csupán néhány esetben talált megfogható energiarezdüléseket. Az egyik ilyen Budapesten a Köztársaság téri szobor volt, a fájdalmasan égnek emelt karral lehanyató alak azonnal megfogta. Azonban sajnos nem a pártház hős védőinek szelleme járta át. Nem, nem! Valamiféle irtózatosszenvedés-sorozat túsúrásszerű cikázása sugárzott belőle, ami a föld alól jött. Amikor a Köztársaság téren

vizsgálódott, vagy csak elhaladt arrafelé, mindig úgy érezte, mintha éles-hegyes üvegszilánkok záporoznának rá, vérző sebeket ejtve rajta. Néhányszor muszáj volt a párt-házba is bemennie. Ott se érezte magát különbül. Az árulás szaga szinte dögletes bűzként terjengett benne. Az udvaron minden alkalommal szembetalálta magát egy tucatnyi kísértettel, amik sárosan-véresen álltak ott üres pupillákkal bámulva az elhaladókat. Egészen fiatal kölykök is voltak köztük. Tudta, kik ők. Azok az ellenforradalmárok, akiket a téren fogtak el, és az udvaron kivégeztek. Miattuk történt az ostrom. Erről senki sem beszélt, hétpecsétes titok volt, ő sem érdeklődött. Csak nyelt egyet, amikor elment a mozdu-latlan fantomok mellett. A szentesi Kossuth téri emlékmű mögött időnként megjelent a ledöntött elődjének körvonala, meg ahogy döntik, de semmi más. Bár valószínűleg az október végi napokon ez a jelenség erősebb lehetett. Az új mementó semleges volt, üres, akár egy doboz. Ezért esett jól a közelében üldögelni. A beton, a műkő a szilárd matériájával kioltott minden rémes víziót. Csak a fehéren szikrázó kő és a napsütés maradt. A ligetben átéltek hatása alatt reszketeg öregemberként ücsörgött ott nagyon jól tudva, hogy még évek múlva is álmodni fog azzal a szörnyeteggel, amivé 1962. június 22-én éjjel vált az a liget. Leszállt a nyári este, de ő nem mert elaludni, behúzta a függönyt és az összes lámpát felkapcsolta, de ez csak egy darabig segített. Végül lement az étterembe, ahol csirkepörköltet evett, és megivott hozzá két korsó sört. Figyelte a vacsorázókat, amikor a zenekar rákezdett, a táncolókat. A tele gyomor megnyugtatta kissé, és amikor ellazult, beindult a „film-noir”. Sorban hullt le a fátyol a helyiségben tartózkodókról.

A többségük ártalmatlan, hétköznapi ember volt enyhe frusztráltsággal, csipetnyi nihillel-beletörődéssel, azonban akadtak egészen érdekes figurák is. Az egyik közönséges bűnöző volt, egy cigány nővel táncolt, akit amúgy futtatott. A férfi tolvaj-csempész és strici volt. Az ilyen 12 egy tucat. Egy másik, aki két hasonlóan negatív alakkal üldögélt egy asztalnál, már veszélyesebb volt. Hosszú bűnlajstromában még egy fel nem derített gyilkosság is szerepelt. Máskor elkapta volna, de most nem érzett hozzá magában sem erőt, sem kedvet. Különben, ahogy jobban megnézte, felvillant benne a jövője. Egy másik gyilkosság miatt, amit hamarosan elkövet, elfogják és kivégzik. Akit megöl, szintén bűnöző lesz, de nem itt, hanem Debrecenben. Megint Debrecen. Érdekes! Nincs dolga tehát vele. A másik kettő piti alak, szélhámosok és biciklitolvajok... bizony, 12 egy tucat...

Sokára győzte meg magát, hogy lefeküdjön. Előtte még elővette azt a belső terjesztésű könyvet, ami az '56 októberi-novemberi eseményekkel foglalkozott, és nyomozati alapmunkának adta ki a belügyminiszter. A címe is megnyugtató volt: „A szocializmus megvédése az ellenséges aknamunkától. Harc és újjászervezés 1956”. Ennek a hangvétele mint mindig, most is megnyugtatta. Végül ezt a könyvecskét olvasva tudott elaludni. Álmodni sem háborgatták, utólag csak üres-fehér lebegésre emlékezett.

1962. július 3.

Másnap reggel lement a térre. Magával vitte a könyvet, mert úgy tapasztalta, hogy az érintése is valami pluszt ad. Ez még új volt. Még újdonság volt a számára, hogy a

belügyminiszter bizalmas anyaga egyfajta ördögűző varázskönyv, afféle Bibliapótlék lett neki. De így történt, nem volt mit tenni. Tehát a könyvecskét szorongatva ment a térre, hogy ismét megkeresse a boszorkány szellemnyomát. Úgy tett, mint aki sétálgat. Háromszor körbekerülte a Kosuth teret, és keresztül-kasul bejárta. Az újságba csomagolt könyvet a kezében tartotta, nem feltűnően, csak mint aki egy padot keres az olvasáshoz. A könyv a téren „életre kelt”, sorra generálta az '56-os képeket. Csak körvonalak jöttek, és ahogy a közelükbe ért, a könyvecske körül szerte is foszlottak. Nem érezte az ilyenkor szokásos hideget sem, az ősz leheletét a nyárban. A látottak még „filmnoirnak” sem voltak jók, olyanok voltak, mint a gyorsan oszló füst. A szovjet emlékműnél elolvasta a feliratokat. Oroszul és magyarul is. A református templomnál megállt egy árnyékos helyen, figyelte a teret, ami mozdulatlan volt az einsteini téridőben. Néhány elmosódott árnyat látott különböző pontokon. 1900-ban éppen vásár volt a téren. A felismerhetetlen emberalakok tovaúsztak, elhalványultak, és mások bukkantak fel. Egy idő múlva leesett neki, hogy több idősíkot lát összekeveredve. Valami réges-régi népgyűlés részei tűntek fel hangtalanul, foszlányosan. '56 nem jelentkezett. Leült és olvasást imitált. Nem kellett olvasnia, hogy érezze a könyv újdonsült erejét. Még vigyorgott is.

– Vajon mit szólna a miniszter elvtárs? Nem ahhoz, hogy a bizalmas anyagát nyíltan hurcolászom. Az biztosan nem tetszene. Hanem ahhoz, hogy varázskönyvet csináltam a szövegéből, hehe! – Míg ezen vihorászott indokolatlanul széles jókedvvel, nem vette észre, hogy az árnyak megerősödtek, csak némileg késve. Abbahagyta vidámkodást,

és feszülten koncentrálni kezdett. Ámuló szemei előtt a tér megtelt, több évszázadnyi emberlenyomat tolongott. Most már volt hang is, halk zsvaj, hullámzó zsongás, mint a távoli visszhang. Észrevette, hogy a tér tőle távoli pontján, a tanácsházával szemben a kísértetek már szinte anyagi-asulva jönnek-mennek az elmúlt korokban. Nyújtogatta a nyakát, hogy jobban lássa miért. Ekkor megpillantotta a boszorkányt. Ő körülötte erősödtek fel a fantomok. Ám nem stimmelt a kép. Tudta, hogy a boszorkányt látja, ugyanakkor mégsem volt ő. Egy fiatal, legfeljebb tizenöt éves lányt látott a téren, az öltözéke annyira régies volt, hogy bizonyosságként érezte, ez nem a huszadik század. Zavartan nézte a jelenést, aki átsuhant a téren felerősítve maga körül a századok alakjait. A boszorkány e század szülötte, így ez nem lehet ő, ám mégis ő az! A tétovaságot egy hirtelen felismerés szaggatta szét: ez egy másik élete! Itt élt valamikor az 1800-as években! Hogy mettől-meddig, azt nem bírta kiolvasni a jelenésből. A múltbeli lány közeledett hozzá, ő pedig egyre furcsábban érezte magát. Felugrott a padról.

– Mintha tudna rólam! – futott át rajta, és kiverete a víz. Ami ezután történt, akár egy rémálom: a lány megállt előtte, és ránézett! Hidegen, perzselően bámulta, ekkor vette észre, hogy tart valamit a kezében, de nem tudta kivenni, hogy mit. Furcsa érzése támadt, ahogy nézte. A lányka mondott valamit, ami távoli volt és visszhangos, ahogy értetlenül hallgatta, egy ló képe jutott az eszébe. Egy őrjögő háttas, ami nem tud szabadulni az égő istállóból. Érezni vélte a perzselő hőséget és az állat zsigeri rémületét. Magában érezte, ott volt vele! Hiába próbált, nem tudott ettől

a képzettől szabadulni, köhögni akart a füsttől. A lány egy szíjnak látszó tárgyat lóbált a kezében, és egyszerre lendületből hozzá vágta. Egy pillanatra úgy érezte, az a bőrtárgy ráfonódik egyenesen a nyakára... Aztán elmúlt, a helyébe jeges zsibbadás jött, hevesen másfelé ment volna, mást tett volna, de valami nem hagyta, valami megfogta.*

A lány ott a múltban az ujját vádlón rászegezte, zöld szeméből süttött a megvetés, de hirtelen felnevetett tisztán, éles gyermeki kacagással, amitől úgy érezte, rögtön megsüketül. A könyv a kezében eddigre olyanná lett, mint egy fogságba esett állat, erősen kellett tartania, mert ficánkolt szabadulni akaró rágcválóként.

– Bármelyik pillanatban megharaphat rémületében! – futott át rajta a teljesen groteszk gondolat.

A múltbéli lány közelebb lépett hozzá, ő pedig vacogva, sűrű pára lehelettel bámult rá. Valamit mondott: – ...Egalosz táruLó... Megalszol ámuLó...! Mész álom Hóóó...!

A lány kristályos hangja visszhangosan csilingelt az ágában. Döbbenete ellenére is próbálta megérteni, mit mond. Egyszerre csak sikerült, bár ne sikerült volna!

– Meghalsz áruLó!

Ezt énekelte ott a távoli múltban neki a zöld szemű lány!

1962. július 4., szerda

Zihálva riadt fel, az egész ágynemű egy csomóban, ő pedig csurom vizesen belegabalyodva, fuldokolva próbált meg kimászni az ágyból, mint aki úszni próbál a hínárban. A téren átéltek után, amikor végre valamennyire megtalálta magát, megfogadta, hogy soha többé nem megy

semmilyen Kossuthról elnevezett közterület közelébe. Egy életre elege lett, még azt is fontolóra vette, hogy kilép az elhárítástól, és valami nyugodtabb munkát kér. El tudta magát képzelni egy poros irattárban, régi ügyeket tanulmányozva. Minél többet gondolt erre, annál vonzóbbnak tűnt. Lehet, hogy Kádárig el kell mennie ez ügyben, ha kell, el fog! Erre az örült históriára azonban pontot kell tennie, be kell fejeznie, amit elkezdett. Az előző este hosszan babrált szolgálati fegyverével, megtisztította és megtöltötte. Elhatározta, hogy beleüríti a tárat a boszorkány szívébe, nem udvariaskodik, nem tesz fel kérdéseket, csak lelövi, mint egy veszett kutyát.

– Elvégre egy ellenforradalmár gyilkos, aki több elvtársat megölt, és azt a szerencsétlen nőt, Gálnét pedig feláldozta egy rituáléban, amelyben nácik szellemét idézte meg!

Rászolgált a halálra, többszörösen is. A fegyver karbantartása megnyugtatta, ez abszolút materiális cselekvés volt, és végül le mert feküdni. Persze jöttek az álmok, elkínzott tudata végigpörgette az összes abszurd kalandját, megkísérelve azt valamiféle rendszerbe összefogni. Ahogy izzadtan ült az ágy szélén, arra a meglepő felfedezésre jutott, hogy sikerült is. A boszorkány azért jött ide, hogy valamiképpen megmerítkezzen a város feltöltött dombjai alatt-között tekergő erővonalban, amely ősbibb még annál a mocsárnál is, ahová először jöttek emberek. Talán még a város alatti legendás katakombákban is járt. Gálné egy plusz volt, aki az ölébe hullott. A partizán ide menekült el a látomásai elől, ki tudja miért, és a boszorkány elkapta. Most már tudja, hogy Gálné halott, a teste sosem lesz meg. Egy női hulla azért lesz ez ügyben, és azt ő fogja bemutatni.

A banya eddig arra várt, hogy a hold, a boszorkányok ősi szimbóluma, sarlóból fekete koronggá váljon. Ismerte az ősi holdvallás alapjait, a hold három fő fázisát, három női alak, vagy időnként egy, három arccal jelképezte. A növekvő hold az ifjú istennő, a harcos. A telihold az érett asszony, az anya. A fogyó hold, a vén csoroszllya, a halál. A holdfogyatkozás, azt gyanította, hogy az újjászületés előtti pillanatot – se nem élet, se nem halál – jelenti, a megújulás kezdőpontját. Ehhez már nem felel meg egy urbánus helyszín, vissza kell térni az ősök idejéhez. A város határában emelkedő földdombok egyike erre különösen alkalmas lehet, a helyiek Sápshalomnak hívják. A város határán van, és még úgy, hogy nem merészkedett el arra, is tudta, hogy miféle erők kavarnak ott. Kissé meg is rettent, mert olyan régi dolgok kúsztak be sejtelemként a tudata peremére, amiket még felfogni sem tudott, nem hogy értelmezni. A pillanat, amikor az égi kíséző ismét felbukkan az úr sötétjéből, kell a banyának, de ő is ott lesz, és megöli azt a szörnyeteget! Hideg elszánással készülődött. A délelőtti folyamán egy szellemi gyakorlatot tartott, felvértezte magát a legerősebb védelemmel, amit csak tudott, és hosszan koncentrált arra a közeljövőbeli pillanatra, amikor majd meghúzza a ravaszt, kioltva a boszorkány gyertyáját. Később lement, megebédelt. Tudta magáról, hogy még az átlagember is megérzi most rajta az erőt, amit képvisel. Az étteremben kerülték az emberek, nem bánta. Nagy elvtárssal is találkozott. A városka vezetője megdöbbenően nézett rá, és aggódva érdeklődött a közérzete iránt. Ő rámosolygott, amitől Nagy elvtárs megrezdült, és kissé hátrébb lépett, ő biztosította róla, hogy jól van. A délutánt egy

aprócska téren töltötte, ami megint csak egy templom, az evangélikus mellett terült el, és Tolbuhin nevét viselte. Itt is volt egy szovjet emlékmű.

– Nagyon helyes!

Érezte, ahogy az emlékmű a maga vaskos alakjával kiolt minden tisztátlan erőt a közelben. Szinte sterilizálta még a templomot is. Ezen kedélyesen vigyorgott egy sort.

– Nem lehetünk elég éberek a klerikális reakcióval szemben, elvtársak! Szép munka, elvtársak! – sziszegte maga elé vihogva. Nagyon helyeselte a tér elnevezését és az emlékművet. Jelenlegi lelkiállapotában még kevesellte is a számukat. Felmerült benne, hogy ha végzett, azt fogja tanácsolni Nagy elvtársnak, hogy még több átnevezésbe kezdjen, és állíttasson még mementókat. Nem azt fogja persze mondani, hogy ezzel kioltja az ősi, tisztátlan erőket, nem, erre semmi szükség. Nagy elvtárs helyi lakosként tudni fogja, mire gondol. Később rövid sétát tett. Egyetlen látomás-kísértet sem jelentkezett, és ezt biztató jelként értelmezte. A múlt már meghátrált, most le kell számolnia a jelennek. Késő délután felült a kölcsönkapott kerékpárra, és elindult. Pontosan tudta merre. A Petőfi útról rákanyarodott a Lenin útra, és elindult kifelé a városból, kifelé a határba, az ősök idejébe.

Az útja egyszerre vitt a valós időben-térben és a múlt rétegeiben. Ősi korok suhantak el mellette, fölötte, és nem egyszer alatta. Ha lenézett, olykor eltűnt alóla nem csak az út, de nem egyszer a dombok közötti levegőben haladt, mintha repülne! A nád susogott alatta, és ismeretlen erők kavarták a mocsár vizét. Nehéz volt úgy tekernie, hogy

megpróbált a „jelen” útján haladni, miközben érzékeit bombázta a régmúlt. Egyszer nagyon homályosan még a mocsár előtti idők is megjelentek neki, elborzadt tőlük. Először szárazulatnak tűnt, elképesztő fenevadak uralták ezt a vidéket, ám ez is elhomályosult, amikor minden víz alá került. A nagy kétségben megpillantott valami nagyot, valami szörnyen idegent. Majdnem lement az útról, és kevés híján elvágódott. Fulladozni kezdett, mintha tényleg víz alatt lenne, de ez is elmúlt, amikor a következő lankán tekert fel, egyszerre a jelenben és a múltban. Hosszú volt az út kifelé a városból, és eljött a pillanat, amikor egyszerűen nem bírt tovább tekerni. A feneketlen múlt olyan erővel tülekedett körülötte, hogy már nem is látta a jelenbeli utat. Megállt, és elrejtette a kerékpárt egy bokorba, ami, abban bízott, a jelenben létezik, nem pedig egy múltbéli káprázat.

Sajnos azonban a helyzet nem hogy javult, még romlott. Folyamatosan a múltbéli mocsárban bukdácsolt, csak az ösztönei mentették meg attól, hogy beletévedjen az ingoványba. Nem volt kétsége afelől, hogy tudott volna abban is haladni, még ha teljesen elmerül is, de egyáltalán nem vágyott rá, hogy megnézzé, mi van az ősmocsár alján. Csak amikor az előtte homályos, kék árnyként felderengő Sápthalmhoz ért, vonult vissza a múlt. Apálya olyan volt, akár egy pocsolya felgyorsított kiszáradása. A múlt rétegei lesüllyedtek, összetömörödtek, és nehéz árnyként eltűntek a jelen vékony kérge alatt. Megkönnyebbülten sóhajtott, és alkalmas rejtekhely után nézett.

Sokáig várt lesben a földomb oldalában meglapulva a sűrű fűben. A nap kelleetlenül lehanyatlott, az alkony fakuló fényeiben a bokrok-fák tövéből előkúsztak az árnyak,

s mint egy csermely a patakba, a patak a folyóba egyesülve úgy borították el a tájat. Az összes erejét a szellemi védelemre koncentráltta, mert gyanította, hogy ezen a helyen sok minden lappang, ám hiába. Nem volt rá szükség. Egyszerűen semmi sem volt itt! Ezt igazából nem hitte el, de vonakodva beismerte: semmit nem érez. A múlt eltűnt, a jelen meg sem született. Leszállt az éj. Fegyverrel a kézben hallgatta a tücsköket, figyelte a csillagok közt elsuhanó baglyot. A szél, az a könnyű szellő, ami eddig fújt, elállt, olyanná vált az egész környék, mint egy fénykép. A mellette magasodó domb csupán egy csillaghiányos lyuk az égbolton, az elfeledett dolgok kútja, ahová még a tejút fénye sem világít be.

Eszébe jutott a gyermekkora, a háború alatti csalóka idill. Miközben a világban zajlott a háború, ő nagyszüleinél nyaralva egy nyári kora estén egyedül kószált. Egy közeli dombot vett célba, a dombocskán lévő középkori rom, inkább csak néhány szerte heverő kődarab egy földhányásban, felderítésébe fogott. A sűrű növényzet szinte teljesen benőtte az egészet, egy keskeny csapás kanyargott a tetejére. Ő azonban gyorsan letért erről, és az ismeretlen terepen küszködve, a veszélyes dzsungel felfedezőjének képzelte magát. Ahogy gyermekként csörtetett fölfelé, abban reménykedett, hogy a nyílás, ami a dombocska oldalában sötétlett, valami titkos járatot rejt, amit majd ő fedez fel. Később elmagyarázták, sőt meg is mutatták neki, hogy csupán egy eső mosta lyuk. Ezen elmélázott, mert sosem tudta felidézni pontosan az emlékeiben, hogy lett az estéből nappal, amikor a nagyapja megmutatta neki a mélyedést. Emlékezett rá, hogy ekkoriban volt valami baja, ami

komolyan aggasztott mindenkit, de végül meggyógyult, és az élet ment tovább...

Ezen váratlanul töprengésbe esett. Abszolút nem volt alkalmas a hely és a pillanat, de épp annyira nem tudott ellene tenni semmit, mint ahogy azt sem tudta befolyásolni, hogy lemenjen, aztán fölkeljen a nap. A betegség, ami rémülettel töltött el mindenkit gyermekkorában, az esti dombmászás összefügg. Ez most érett benne bizonyossággá. A felismerés olyan volt, mintha ráomlott volna ez a mostani domb! Valami történt ott? Semmire nem emlékezett, akárhogy verte magát. A „felfedezés” és a felnőtt magyarázata között, az egyik este, a másik nappal, úr tántogott. Borzongva gondolkodott, körülötte a természet elnémult, mozdulatlaná lett. Olyan érzés kerítette hatalmába, hogy ő egy ostoba színész, aki a díszletben állva elfelejtette a szövegét. Vakon meredt maga elé, a kezében a revolver volt az egyetlen szilárd pont. A fekete fém tényleg létezett, minden más képlékennyé vált. Tanácstalanul meredt rá, álomnak tűnt az egész élete, egy hosszúra nyúlt álomnak, amiből közel az ébredés.

Önkéntelenül felemelkedett, és kinézett a bokorból, ahol volt: csend volt, homály és mozdulatlanság. Döbbenet meredt az előtte mozdulatlanul függő levelekre, motoszkáló sejtelmek – igazi kísértetek – rohantak rá, de alakatlanul, amorf rémlátomásként. Valami történt azon a régi estén annál a dombnál!

– De mi? – suttogta maga elé szinte elfeledkezve mindenről. Kínlódva erőlködött, hogy felidézzen valamit az útrajáról fölfelé, de egy ponton minden elhomályosult, kifehéredett, mint a celluloid film, amikor beég a vetítőgéphe...

Csak a fantomok maradtak, hideg, üres, vattaszerű köd. Kínlódott, vergődött, valami tudás határán, ami maga volt a nem tudás. Fények-repülők-bombák... nem, ez csak fedősztori... egy álca, amivel elfedi a betegsége okát... egy fény, egy repülő... nem, mozdulatlan... bombázza valamivel... ad neki valamit-elvesz tőle valamit... De mit? – gondolta kétségbeesetten. Ismét a mellette magasodó dombot bámulta, és képzeletében megjelent az a másik régi. A domb most olyanná vált, mint egy színpad, ahová kilökkik a szerepét biflázó, kezdő színészt. A fény elvakította, nem tudta kivenni a túloldalán a közönséget. A világ többi része olcsó utánczattá vált, kifakult fényképpé. Semmi sem mozgott, még a felhők sem... Az égbolton nagy volt a rohanás, de voltak kivételek. Néhány fura alakzat megállt, egymásba olvadt, és ott függött előtte-fölötte az égen. Úgy érezte, ő tartja ezeket a felhőket. Érezni vélte súlyukat. Körülötte egy bagoly szálldosott, sötét szemeiben tükröződött az álló felhők alján lángoló tűz...

Az érzet, hogy egy vízzel teli medence alján botorkál, közben fuldoklik, leteperte. A levegő elfogyott, a víz ránehezedett. Odafönn a víztükör felett valakik figyelték agóniáját, akár egy rovar a nagyító alatt... Lába alatt az ég... A mélység színe, mint az ősi kőzeteké, rétegekre bomlik... valami iszonytatóan ismerős, és mégis fullasztóan idegen megragadja, és elhurcolja magával a végtelen horizont mögé. Ők, a mások, máskor, kik az ég tengerét járják, s habár újra, meg újra meghalnak: élnek! Átlépték az örökké kapuit. Apolló csillagösvényén vágató lovak legendái: bíbor szemű alakok lépdelnek az alkonyi ég mögött...

Fáradt vándor, megjárta a nagy lépcsőt az álmok palotájában, kinek őszög szelleme a gyöngé és ártatlan testburkba préselődve keresi önazonosságát a világ hullámverésében...Álmod lát, végtelenül...

– Valami történt ott... valamit tettek velem... azok? Kik ők? Történt valami, tettek valamit! De mit? – mondta ki hangosan.

– Hagy segítsek!

A csilingelő női hang mellette szólalt meg. Kimeredt szemekkel bámult a homály megelevenedett darabjára: a boszorkány állt előtte személyesen! Képtelen volt ráemelni a fegyverét. A nő zöld szemei ékkövekként ragyogtak, ajkán mosoly. Hozzá lépett és a kezét könnyedén a vállára tette. A szinte súlytalan érintés mégis megrogyasztotta, elpárolgott minden maradék ereje. Kiesett a kezéből a fegyver, hatástalan volt ekkora erővel szemben, akár mennyire is materiális-igazi tárgy. Tehetetlen kisgyermekként követte a boszorkányt a domb tetejére. A nő karcsú volt, asszonyos alakja csupa ígéret volt... bársonyos ígéret. Néhány ékszerszerűségeen kívül nem viselt semmit, csupasz teste maga volt az őrjöngő kéj.

– Meg akarsz ölni, nyomozóm? Hát rajta, tedd meg, ha tudod!

Elgyengülve, reszketegen állt ott. Az asszony, a növekvő hold asszonya elégedetten figyelte.

– Kisfiú vagy te ezekhez a dolgokhoz, nyomozó! – állapította meg. – Most emlékezz!

Ekkor lecsapott rá a fény. Fentről jött, és a földhöz szögezte. A fehér ragyogás nem e-világi palástja megmutatta számára a boszorkányt is igaz mivoltában. Nem egyszerűen egy nő volt rendkívüli hatalommal, ő volt a NŐ!

Hekaté mindhárom alakja az emberiség kezdeteiről. A fény azonban nem ő volt, a fény a múltból jött, egy elfeledett emlékből, amit a gyermeki elme kitörölt, mint ijesztőt és érhetetlent...

...A szolnoki pályaudvar reflektorai, ahogy gyilkos fénybe fogják a várost bombázó gépeket. Ezzel helyettesítette be később azt a fényt, amibe légyként beleragadt ott a domboldalon. Ez a fény valami rettentően ismeretlen, érthetetlenül idegen valamiből jött, ami... nincs rá jobb szó, magába szippantotta. A fényesség mélyén azonban nem angyalok laktak, amint arról később a lázámaiban félrebeszélve fantáziált. A gyermek változtatta át a hittanórán tanult angyalokká azokat. Idegenek voltak! De nem úgy, ahogy azt a kor hozzá is eljutó politikai propagandája állította. Nem voltak emberek sem, az ő szemében istenek voltak, hatalmuk végtelen, létezésük időtlen. Szörnyetegnek látta volna minden normális ember, aki nem lát tovább a földi létnél. Viszont ők alkották meg az embert, ezt ott gyermekként, elkábítva is azonnal megértette. Innen

hát az elmélete! Ők voltak a föld istenei a kezdetektől fogva, és ekkor a gyermek, aki a dombon találkozott velük, ezt elutasította! Nem akart tudni többé róluk! Így aztán elengedték, bár olyan dolgokat látott náluk, amiket még sokáig nem fognak látni a föld emberei. Amikor rátaláltak, ájultan feküdt a domb alján. A felnőttek azt hitték, legurult fentről, és beütötte a fejét. A tervezett büntetés helyett ágyba dugták, és napokig félrebeszél az angyalokat emlegetve. Sokáig tartott, míg jobban lett, és még tovább, míg elmúlt a bal alkarján felfedezett, piros pontokból álló háromszög alakzat. Attól kezdve először ritkán, rendszertelenül, majd egyre egységesebben következtek a látomások. Belelátott az emberekbe, kiolvasta a gondolataikat, olykor a jövőjüket, sűrűbben a múltjukat. Kezdetét vette a nyomozó élete, egy másik élet, az eredeti helyett, ami...

Itt megszakadt minden, nem tudta, mi lehetett volna belőle. A fény elhalványult, és ő az iszonyattól némán meredt a boszorkányra. Az hidegen, szoborszerűen állt vele szemben. A tekintete úgy szúrta át, mint a gombostű a bogarat. Mindent megértett. Nem nyomozott! A boszorkány csalta lépre. Egyszerűen nem tudott volna soha még csak a nyomára sem lelni, ha ő nem akarja. De akarta, mert egy őskori rítus utolsó felvonásához még kell neki. Ez a szertartás meghosszabbítja a boszorkány életét... évtizedekkel, évszázadokkal, nem bírta felfogni, csak azt, hogy a nő most végezni fog vele. Ez nem olyan lesz, mint amit ő tervezett, hogy lelövi. Elvesz majd valamit tőle, ami igazából nem is az övé, csak kölcsönbe kapta azon a régi estén. És cserébe ad is neki valamit, de abban nem lesz sok köszönet. Belőki a következő létezésük terheibe, megkapja

pluszban a sajátja mellé! Áttaszítja az ajtón, amit a materializmus és a pusztá tudatlanság olyan ijesztőnek talál, és ő majd elindul megfosztva mindentől a hosszú-hosszú úton, amiből csak sokára lesz szabadulás. Hekaté földi örököse megszabadul a terheitől, mind ő viszi tovább! Megértette, hogy a boszorkány ez által, ha nem is örök életű, de olyan hosszú létező lesz, akin nem fognak az évtizedek, talán még a századok sem!

Összeomlott. Bevégeztetett. A nő arca kőbe faragott remekmű, ahogy ránézett, szemei két csillag.

– Megtagadtad isteneid! A vakok között félszemű lehetél, de király az nem! – kiáltotta, és furcsa mozdulatokat tett. Minden elhomályosult...

1963. február 25., hajnali fél egy...

Nagy György felkapcsolta a lámpát. Eddig rendkívül óvatosan mozgott a lakásban, de most a konyhában, miközben egy stampedli keserűt töltött magának, már nem bírt uralkodni magán. Reszkető kezében kocogott az üveg. Csak a másodiknál nyugodott le annyira, hogy képes volt elgondolkodni az álmain. Eddigi életében sose álmodott. Bár azt mondják, mindenki álmodik, legfeljebb nem emlékszik rá, ő sosem emlékezett. Mindig nyugodtan, kipihenten ébredt... mostanáig. Ezekre az álmokra viszont emlékezett, nagyon is. Az utóbbi néhány napban elképesztő álmok gyötörték, már volt orvosnál is, aki szerint csak túlhajtotta magát. Persze azt nem merte elmondani, miket álmodott, csak annyit közölt, hogy rosszakat. De a fáradtság

indokot nem igazán hitte el, mivel egyáltalán nem érezte magát fáradtnak. A tanács hétköznapijai kifejezetten felpezsdítették, a munka mindig jó hatással volt rá. Akkor is így volt, amikor még kétkezi munkás volt, és most is így van, amikor ő áll a város élén. A furcsa-tragikus tavalyi esethez kötődött minden álmkép. Meg a nyomozó elvtárs-hoz, aki a rejtélyesen eltűnt Gálné után nyomozott.

Amikor lejöttek a fővárosból vizsgáladni, tiszta lelkiismerettel állott az elvtársak elébe. Molnár elvtárs rejtélyes halála felkavarta a kedélyeket. A holttestét a város határában, a „Sáphalom” nevű földdomb tetején találta meg egy parasztember. A kórházban nem tudták megállapítani a halála okát, bár az arcára fagyott kifejezés nyilvánvalóvá tette, hogy komoly idegfeszültségen mehetett át. A fővárosi elvtársak meghallgatták a szakvéleményt, megköszönték a segítséget, aztán elvitték a holttestet. Az eset ezzel a város számára véget ért, később sem keresték meg. Ő és a vezetőség túlléptek rajta, bár igaz, kellett némi idő hozzá. De szerencsére ezer dolguk akadt, tombolt a nyár és az aratás. Hajlamos volt azt hinni, hogy Molnár elvtárs rosszul lett, és meghalt, ahogy az emberek időnként így járnak. Mivel további kérdések nem érkeztek, arra gondolt, hogy a fővárosiak kiderítették, mi történt, és lezárták az ügyet.

Véget ért a ,62-es év, és elkezdődött a ,63-as. Február közepéig minden a megszokott volt, de akkor elkezdődött ez az éjszakai vesszőfutása. Ahogy fel tudta idézni, nagyjából ugyanazt „élte át” mindig, legalábbis hasonló volt a látomások egymásutánja. A legjobban attól a furcsa női alaktól tartott, aki az álmaiban zezugos folyosókon haladt. Bár sok embert látott körülötte, senki sem vett róla tudomást.

Először még szépnek találta, különösen misztikusan, sejtelmesen. Azonban, amikor egy lezárt szobába lépett be, ez megváltozott. Egyértelmű volt, hogy a nőnek ott semmi keresnivalója se lett volna, tilosban járt. Amikor kinyitott egy széfet, ami zárva volt, és kivett belőle egy iratcsomót, már bizonyos volt a nő ártó szándékában. Álmában mindig pontosan tudta, miért vette el a nő a dossziét, ami nem kétséges, hogy bizalmas természetű volt, de ébren csak homályos és egyáltalán nem nyugalmas sejtelmek maradtak. Meg egy bizonyosság: nem érdeklődni! Abból baj lehet.

De nem ez viselte meg a legjobban, hanem az idős férfi halála, akit a „láthatatlan nő” a folyosón, a vállán megérintett. Az, hogy ez az érintés okozta a férfi halálát, sokkal több volt álombéli sejtelménél, az biztos tudás volt, habár ébren képtelenségnek érezte, nem úgy az álomban. Amikor pedig az álom kéretlenül tudatta vele, hogy ki is volt az az ember, akit jól ismert a szerencsétlen pesti nyomozó is, általában fölébred, mintha egy vödör jeges vízzel öntötték volna le. Amikor először „látta” ezt, és felriadt, ki is mondta, mit tudott meg arról a nőről:

– Boszorkány!

Habár jól tudta, boszorkányok nincsenek.

Az álmok mindig úgy kezdődtek, hogy esett a hó. Aztán ez a hó átmenet nélkül gomolygó köddé vált. Ez a gomolygó pára elnyelte őt, megszűnt, feloldódott benne. Most is így kezdődött, ekkor még gyanútlan volt minden alkalommal, csak aztán kezdett ellenállni, amikor olyasmiket mutatott, amiket végtelenül elutasított. Ám az ellenállás mintha csak erősítette volna a képtelenségek halmozódását. Mint most is, így zajlott a dolog. A Kossuth teret „látta” tavaly nyáron,

Molnár elvtárs pedig ott ült az egyik padon. Ébren pontosan tudta már, mi a folytatás, az álomban sosem. Feltűnt a téren Gálné, akiről ekkor már pontosan tudta, hogy meghalt, noha a Kurca-parton hagyott ruháit találták csak meg Molnár elvtárs segítségével, a holttestét nem. Pedig kótortatta. Ez a rémálom aztán megmutatta, hogy honnan tudta a pesti nyomozó, merre keressék az elhagyott ruhákat. Elkalauzolta a Kurca-partra egy nyári éjszakán, ha tetszett neki, ha nem. Követte a nőt, aki szellemlátomás volt, és rajta kívül csak Molnár elvtárs látta. Pontosán nem tudta, hogyan jutottak le a Kurca sűrű növényzetű partjára. Végig kellett néznie Molnár elvtárossal együtt Gálné rituális mosdását. A sovány, meztelen nő látványa egyáltalán nem volt kellemes. A vízióban a pesti vendéget is sokkolta, őt is. Egy fanatikus őrült állt a vízben azon az éjszakán, a hold tükröződésében fürödve. Molnár elvtárs aztán követte, de hogy hova, és hogy mit keresett a Sápshalmon, azt már nem tudta meg, mert itt mindig felébredt.

Amikor idáig jutott a második stampedlinél, előntötte a veríték, ami egyből meg is fagyott, egy árnyalak állt a lámpafényén túl. A sötét sziluett kétségtelenül az elhunyt nyomozó volt. Az alakot élesen kirajzolta a mögüle szűrődő erős fehér fény. Nem hitte, hogy a mennyország az, erre még az őrült álmok sem tudták rávenni.

– Mire iszunk, Nagy elvtárs? – kérdezte egykedvűen a nyomozó. Hidegrázással meredt rá. Hirtelen ötlete támadt, hogyan lehetne barátságos egy kísértettel, habár kísértetek éppen úgy, mint boszorkányok, nincsenek.

– Mondjuk, a Vörös Hadsereg, ha már február van.

Ezzel megemelte a félig kiürült poharát, és legurította az alkoholt. A szellem megcsóválta a fejét.

– Nagy elvtárs, maga ugyan jobban jár, mint én, de mind a kettőnk sorsa a feledés! A halálunk után sokkal, ezen a napon az általunk nagyra becsült szovjet rendszer áldozatait méltatják majd... Szerintem legyünk progresszívek, és gyakoroljunk önkritikát! Rájuk, a szenvedőkre!

Ezzel a szellem egy szellempoharat emelt az ajkához. Elszibbadva, értetlenül meredt az egyszerre ragyogó, mégis sötét jelenésre.

– Mi történt magával, Molnár elvtárs? – kérdezte, és közben egyáltalán nem volt benne biztos, hogy nem örült meg. De legalább tereli a szurreális beszélgetést egy érthetőbb témára.

– Vesztettem – válaszolta a szellem. – De nem ez a lényeg, Nagy elvtárs, hanem az, hogy éljen, ameddig csak lehet, tegye meg, amit meg kell, de ne hagyjon túl jelentős nyomot...

Ezen a látomás mintha elgondolkodott volna egy pillanatra.

– Nem tesz jót a következő köröknek, annyit nem ér az egész, majd meglátja. Az álmokat meg elviszem, nem a magáé egyik sem. Nem is kell terhelnie magát velük.

A jelenés bólintott feléje.

– Előfordulhat, hogy még találkozunk, bár nem hiszem, hogy megismerjük majd egymást.

Ezzel a rejtélyes kijelentéssel a látomás eltűnt. Még további két stampedlire volt ezután szüksége, és egy szabadnapra, hogy kiheverje. Sosem álmodott többé...

Vége

2019. október – 2020. június

**A régi boszorkány hitben a mágiával befolyásolt ember végső leigázása úgy történt, hogy a boszorkány az áldozathoz dobott, vagy a nyakára tekert egy kantárt. Így akár meg is lovagolhatta, de mindenképpen vezethette arra, amerre ő akarta. Ebből maradt vissza a lóvá tesz, megvezet, átver mondásunk, szavaink.*

Idézés

1959. március 24., telihold éjszakája

Az épület hideg volt és néma, sötét árny a rosszul megvilágított utca romba dőlt részén. A harcok, legfőképpen a novemberi szovjet ellencsapás mély sebet tépett a város ezen részébe. Először februárban nézett szét a környéken, alkalmas helyet keresve a szertartáshoz. Az elhagyott, romos házat elsőre kiszúrta, és miután meggyőződött róla, hogy a többi lehetséges hely kizárható, még többször vizsgátért. Bejárta a lakatlan ház minden szegletét, kiterjesztve érzékeit kereste a jeleket. Nem talált semmit, ami felvilányozta. Minél többször kutatta át, annál jobban tetszett neki a halott, szűz ház. Szűz volt, mivel senki nem halt meg benne, a hely nem kötődött semmilyen erővonalhoz. Érzékelése szerint nem, hogy semmilyen rituálét nem végeztek benne, de mióta csak állt, bigott materialisták lakták. Néhány halovány energetikai lenyomat azt mutatta, hogy magukat a mindenkori helyzetnek megfelelni akaró látzat-vallásosnak, a változásokkal pedig felvilágosult materialistáknak kiadó tudatlanok éltek itt, akik semmiben sem hittek, semmiről sem tudtak. Ez a több generációnyi hitetlenség szinte sterilizálta az épületet. Pedig az épület régi volt, olyan korban építették, amikor a vallásosság elfogadott, sőt elvárt volt.

– Lehet, hogy ez az utolsó hely ebben a városban, ahol soha nem történt semmi furcsa – gondolta.

Bár ez alighanem tévedés, ezen a helyen még a kallódó macskakövekkel is történt valami... ha más nem, már egyszer hozzávágta valakihez. A háztömb azért is volt üres, elhagyott, mert több mint két évvel ezelőtt egy rövid időre a harcok súlypontja lett. Mivel ez peremkerületnek számít, még nem újítták fel, vagy dúrták el. Üres mementóként várta a sorsát. Akik benne laktak, elköltöztek, vagy elmenekültek, és ingóságait az itt maradottak vitték el. A ház maga volt a veszített ügy, de nem keserűen, közönyösen. A közben eltelt időszak nem volt veszélytelen, javában tartott az üldözés, hallani lehetett kivégzésekről. Volt olyan ismerőse, akinek sikerült elmenekülni, s volt, akit elfogtak. Ő a saját szerencséjének volt a kovácsa. Először is a szabadságmámor közepette is kerülte a megcsillanó lencsét, a kamerákat és fényképezőgépeket. Akik ismerték a szerepét, vagy meghaltak, vagy elmenekültek. Akadtak néhányan, akik tudtak arról, mit tett Rákosi alatt, és bár ezen személyek látták a felkelés idején is, mind azt hitték, hogy a rendszert védte...

Nem a saját akaratukból gondolták így, ő ültette el bennük ezt a meggyőződést. Azóta is ezt szajkózzák, néha már le kellett állítania egyiket-másikat, nehogy túlzásba vigye. Ilyenkor ismét meglötytyentette az agyukat egy kicsit, és gonosz kárörömmel figyelte, ahogy egy pillanatra kiesve a bejáratott szerepükből, erőlködve próbálnak az új vágányon haladni. Szinte hallani vélte a recsegő váltót, ahogy új vágányra tereli a tehetetlen tömegként szlalomozó tudatot. Nagy szüksége volt erre a többszörösen igazolt alibire. A felkelés előtt nem sokkal végképp megcsömörlött ettől az ocsmányságtól, és elhatározta, hogy kilép ebből

az egészből. Viszont valami óva intette az elhamarkodott döntésektől. Eszébe jutott a nagyanyja intése, aki Rákosit kapásból legyilkosgazemberezte még az elején, a koalíciós időkben. Tudta, miről beszél, átélte a komünt.

Ő, noha sejtette, hogy az öregasszonynak igaza van, akkoriban belépett a kommunista pártba. Nem meggyőződésből. Bár közel sem volt benne olyan erős a „művészet”, mint a családi legendárium szerint az ükanyjában, akire azt mondták, rettentően hasonlít, azért a kommunistákkal szemben nem voltak illúziói. Elhatározta, hogy az ősei tudását, amit számtalan generáció hordozott és védelmezett, minden áron tovább viszi. Ehhez úsznia kellett az árral. Mivel Rákosi hatalomra kerülésekor még fiatal, és a családja hosszú generációk óta falusi szegény paraszt volt, a kialakuló szörnyű rendszerben semmilyen akadálya sem volt az előmenetelnek. Sőt, maguk a kommunisták gondoskodtak róla, hogy az gyors legyen. Amikor elkezdték egymást öldösni, szinte nem is volt szüksége a mágiára, hogy védje magát. Csupán a megbízhatóság benyomását kellett keltenie, és ez, meg a származása biztosította a sérthetetlenségét. Csak arra kellett vigyáznia, ártatlan vér ne tapadjon a kezéhez. A nagyanyja először majdnem kiátkozta, sokat vitatkoztak. Végül a halála előtt nem sokkal nem csupán megbocsátott, de meg is értett mindent, és olyan titkokat árult el neki, amelyeket, mint mondta, magával akart vinni a sírba. A mama csak egyet nem foghatott fel: minek kellett a hatvanadik szülinaphoz is segédkeznie?

Mivel látta, hogy már nem húzza sokáig a dédi, így elárulta neki. Már 1947-ben megfigyelte, hogy a kommunista koreográfia az élet teljesét próbálja kisajátítani a

hétköznapoktól az ünnepig. Mindent átítattak a propagandával. Ám az erőlködés, hogy mindenbe behelyettesítsék saját magukat, a kommunisták fejére hullott vissza. Sorban születtek a groteszk versek, vezércikkek, és Rákosi hatodik x-ének közeledte megszülte a bolsevik „népművészetet” is. Az elharapódzó őrületnek már kevés köze volt az élethez. Elnevezte Halálkoreográfiának, ezt az életet mímelő rombolást. Mint a titkos boszorkányság egyik lezármaszövege, belevetette magát ebbe az ürességbe. Tudta, hogy a fokozás siettetni a véget is. Amikor sikerült bejutnia a szülinap előkészítői közé, elővette az egyik ősi, ritkán használt rontó ígét, amely kollektív őrületet okoz. Nagyon meglepődött, hogy milyen csekély volt a hatása. Először azt hitte, valamit nem jól csinált, vagy gyakorlatlan lévén, nem tudta megfelelő hatásfokkal működtetni a varázslatot. Újra és újra ellenőrizte, de mindent jól csinált. Viszont a kommunistákat nem volt képes lefőzni abban, ahogy a saját, amúgy is csekély beágyazottságukat pusztították, élték fel. Erre egyetlen mágikus procedúra sem képes. A kommunizmus halálkoreográfiája tökéletesen önpusztító, de magával rántja – nem csak fizikai értelemben – mindazokat, akik közösködnek vele. *„Aki korpa közé keveredik, megeszik a disznók!”* Az ősi magyar föld idióta urai ezt a mondást tökéletesen beteljesítették magukon. Persze volt némi kockázat is, ha valami balul sült volna el, kezdetét veszi a bűnbak-vadászati idény. E helyett csupán a kifordult groteszkség újabb mélységeit látta be. Ezzel együtt megszületett az undor, bár a boszorkányok állítólag nem undorodnak semmitől. Azonban a gyilkosok által újratemetett gyilkosok szertartása volt a közmondásos utolsó csepp a pohárban.

Amikor kitört a polgárháború – mert ez bizony az volt – mégpedig kommunisták között, nem habozott. Fegyvert szerezni viszonylag könnyű volt abban a kavarodásban, és a használatát még könnyebben megtanulta. Fura módon a sok hirtelen, erőszakos halál felerősítette a képességeit. Hamar rájött, hogy ő is egyfajta halálkoreográfiát űzött. A különbség az volt, hogy ő a szellemsíkon elszabaduló erőket lovagolta meg néhány olyan procedúrával, amiket a hagyomány szerint még az első emberek találtak ki a megölt vadak szellemének kiengeszteléséhez. Egyik mészárlás csapdájába sem sétált bele. Az érzékei mindig figyelmeztették. Viszont egy tucatnyi bolsevikot küldött az ártatlan áldozatai után. Némelyik felismerte, és a megmentőjének hitte. Ezek erőszakos halála okozta szellemörvény még erősebb volt, mivel fokozta a csalódás és döbbenet. Egyik felkelő csoporthoz sem csatlakozott, az ösztönei óvták ettől. Mint ahogy rejtőzött a fényképezők, filmkamerák elől is. Névtelen szellem maradt, az ősi tudás hordozója, aki elhozza a rémületet és a halált a hitetlen gyilkosokra.

Először ,58-ban hallott olyan rémtörténetet – egy leszerelt ávós mesélte el neki reszketegen suttogva, egyfolytában riadtan figyelve –, aminek ő volt az antihőse. A történetnek csak az eleje volt igaz, a többi kitalálták hozzá, főleg azért, mert így a tudatlanok számára is kézzelfoghatóbbá vált. Az ávós a szeretője volt, egyszerű ember, bűntelen közkatona, de „hithű” kommunista. Erővel kellett fegyvelnie magát, miközben a rémmesét hallgatta, hogy ne röhögjön a mesélő képébe. Az olyan lelkiállapotban mondta el a félig igaz, félig humbug történetet, ahogyan a középkori pór-nép hallgathatta a sátánnal cimborálókról szóló meséket.

A röhögés helyett megjátszotta a rémült aggódót, akit az „októberi sajnálatos események” pusztája említése is sokkol. Ezután gyűjteni kezdte a saját, titkos legendáriumát. Közben kivégeztek embereket, másokat hosszú börtönbüntetéssel sújtottak. Ő pedig varrta el maga körül a szálakat. Az ’56 október-novemberében megszerzett erő nem tűnt el. Amint azt megértette, a régi erőket és hagyományokat megtartva új csatornákat, erővonalakat fedezett fel, vésett be. Csak egyvalami zavarta, a felkelés alatt megtapasztalt öntudat és hit kihunyni látszott. Kesergés helyett elhatározta, hogy segítséghez folyamodik. Olyan valakihez, aki nagyon hitt a Magyar Szabadságban. Nem volt kétséges, hogy ki lesz az. Hosszú előkészítés után a mai éjjelen megszólítja őt, hogy elvezesse ahhoz az ereklyéhez, aminek amúgy a nemzeti pantheonban lenne a helye.

* * *

Az ódon lépcsők fokai a hold beeső fényében törött bordáknak, csorba fogaknak, végül felszínes karcolásoknak tűntek egy síkidomon. Nesztelenül suhant át az elhagyott szobákon-folyosókon. A kiválasztott szoba ablakai épek voltak, üres volt, látszottak a falon a bútorok és képek nyomai.

– Ideális helyszín! – állapította meg ismét. A szertartás előkészületeit már napok óta folytatta. Az ősi rítus szerint „felszentelte” a helyet, a semleges, energiamentes területre csatornákat nyitott. Az áramlást nem indította el, csupán a medrét véste ki. Olyan volt ez a hely, akár egy sivatag, amelyet még sosem öntözött víz. Ő fogja megtölteni étellel.

A magával hozott kellékeket sorban kirakta.

A tört saját kezűleg készítette még ötvenhatban. Egy égő szovjet páncélos darabjából, annak tüzénél. A járműben sercegeve égtek a benn rekedt emberi testek. Ahogy a lopott benzinnel szította a lángokat, odabenn a felrobbant lőszerrek szaggatta testek zsírja rotyogva sült ki. Amikor folyni kezdett a jármű alján, sietve felfogta egy Molotov-koktél törött üvegdarabjában. A boszorkányoknak a hitetlenek zsírja varázsszesszencia. A tör a tüzet jelképezte az éles-hegyes alakjával, vörösre festette a markolatát, miután alaposan kiköszörülte. A tör a Mars, a háború.

A pálcát is a harcok alatt alkotta. Egy robbanás szakította földémdarabot megfaragott, aztán egy régi madártollal díszített. Egy halott ellenség tüdejét kiszárította, konzerválta, és bevonta vele a felületét. Végül az egészet egy méretre varrt, kék bársonyokba húzta, amelyből csak a sastollak álltak ki a bot végein. Ez volt a levegő, Hermész, az istenek hírnöke. '57 tavaszán messze a várostól, a virágillattal terhes levegőn szentelte fel.

A serleget is abban az évben készítette. Az előző évben egy romhalmazban találta, rézből volt. Kicsit átalakította, és egy néptelen homokbánya tavában tükröződő hold képében merítette meg azon az éjjelen, mikor egyúttal megjött a havibaja. A serleg: Aphrodité. A serleg a víz és a nőiesség, az anyaisten-hold. Belemaratta ezek jelét.

A mágikus csillagot is fémből készítette a ledöntött Sztálin szobor egy kis darabjából. A „népek atyja” nem csupán a hitetlen gonosz fő szimbóluma. A híresztelések szerint a sorvadtt keze és összenőtt lábujjai miatt nem sorozták be a cári hadseregbe. Ezek sötét erők stigmái, és a halott gonoszt jelképező bálvány egy darabja kiválóan alkalmasnak

bizonyult a pentákulum elkészítésére. A körbeillesztett lemezcsíkok, amikor összefutottak a csillag alakba, különös éteri izzásba kezdtek, ami miatt először döbbszerűen eldobta magától a kész csillagot. A ráolvasott ősi igék hatására szinte mozdult, és belső nyugtalanító fénye lett. Egy megpörkölődött újságdarabban tartotta, ami természetesen a generalisszimust ábrázolta. A pentákulum nagyon erősen sikerült, ezért beletette egy Lenin összes művei kötetbe, bár először tucatnyi oldalt kellett kitépnie, hogy beleférjen.

A még meggyújtatlan gyertyákkal kijelölte a padlón a körök leendő helyét, aztán elkezdte felrajzolni. Közönséges krétát használt. Aprólékosan megtervezte, mivel mindketőnek szabályosnak kellett lennie, ráadásul két egymásban záródó kört rajzolt. A nagyban a belső és a külső vonal közé fogja beírni azokat a szövegeket, melyek egy része a legősibb tradíciókból származik, másokat ő választott ki a megidézendőtől idézve. Amikor kész lett, elkezdte beírni az ősi jeleket. Már hallott arról, hogy a legújabb technikai vívmány, a számítógép az úgynevezett algoritmust használja. Nem tudta a részleteket, az egész túl elvont és bonyolult volt, de nem volt kétsége afelől, hogy nagy jövő előtt áll.

A varázsigék szintén egyfajta algoritmus-szerű módon működtek. Erejükkel és funkciójukkal meghatározták az erő futását a körben, és persze védelmet nyújtottak mindentől, ami a körön kívülről jött. A régi jeleket fejből tudta, aztán kellenlenül papírt vett elő, mert a megidézendő szövegeinél nem kockáztatott. Az iskolai tanórák félig megtanult anyagára támaszkodni hiba lett volna. A kiválasztott szövegrészeket az igékhez passzoló részletekben írta be. Az egykori tanára, ha látta volna, mit művel, igencsak

tiltakozik, és nem csupán a tudományosan megalapozott materializmus okán. Rajzolás közben azonban érezte, hogy a dolog működésbe lép, jól számította ki a szövegek eloszlását. Végül következett a pentákulum nagyméretű ábrája, amelynek csúcsai a belső kör vonalához értek. Ezután kilépett a körből, és egy kivételével kívülről helyezte el a körben az eszközöket. A tárgyak még ráerősítettek az amúgy sem gyenge hatásra.

Meggyújtotta a gyertyákat. Idegvégződéseiben már bizsergett a lassan meginduló áramlás. Mielőtt visszalépett a körbe, levetett magáról minden ruhát. Pucéran még erősebben érzékelte a szobában felgyülemelő energiákat, de mihelyt belépett a védett térbe, az érzés csillapult. Kicsit várt, megmártózott a hold fényében, aztán elkezdte az idézést. Először azokat a szavakat mormolta el, melyek átmenetileg megnyitják az átjárót abba a másik léttérbe. A pálcával lassú mozgást végzett. Amikor elmondta az utolsót is, látta, hogy a gyertyák lángja hajladozik, bár a zárt szobában semmilyen légmozgás sem volt. Haladéktalanul elkezdte kimondani azokat a szövegrészeket, melyekkel őt hívta. A pálcát a kezében tartotta, és az idézetek mellé ősi rúnákat rajzolt vele a levegőbe. Eljött a pillanat, amikor a pálca végével a levegőbe rajzolt jelek felizzottak, és a körön kívül a kis körben, ami összeért az övével, egy sötét alak jelent meg. A sötét árny anyagiasult, ránézett, hallgatva, amit mond...

*„A csillagok
Lehullanak,
Fejem körül
Koszorunak!...”*

Amikor ezt a részt kezdte el mondani, az alak megmozdult, és váratlanul mély, túlvilági hangon megszólalt:

*„Hoztam haza
Vérző sebet...
Elmúlt a harc,
Beforrt a seb.”*

A meglepetéstől majdnem eltévesztette az ez után következő ígét, amit fejből mondott. Szerencsére győzött a rutin, és automatikusan mondta el a következő ősi szöveget. Az árny figyelmesen hallgatta. Aztán ismét tőle idézett, hogy megerősítse: őt hívta...

*„Oh, ha visszanyernők a haláltól
A sziveket, mik előbb dobogtak,”*

Az alak előre hajolt, anyagiassult szemei kegyetlen, fehérén izzó lángsugarat vetettek, ami elenyészett a belső kör rúnáin.

*„Ujra víni a szabadság harcát
Színe előtt a magas mennyboltnak!”*

Folytatta a saját költeményét. Abbahagyta az idézést. Most már bizonyos volt benne: Petőfi Sándor szelleme állott vele szemben! A megidézett entitás most már eléggé megsűrűsödött ahhoz, hogy formát öltjön. Emberformát vett fel, de csak a körvonalaiban. Nem is várta, hogy a költő teljes életnagyságban jelenik meg. 111 év telt el a forradalom óta, és tudta, hogy a test szorításából kiszabaduló szellem igyekszik eldobni az anyagi kötődéseket. Az arc homályos, megfakult kép benyomását tette, viszont a szemek! A szemek lángoltak! Egy harcos poéta szemei voltak azok.

– Mit kívánsz tőlem, boszorka, miért rángattál ide? – szólalt meg az előbbi, sötéten vibráló hangon. Kár, gondolta, hogy ez nem az igazi hangja. Petőfi igazi hangját már soha senki sem hallja, elenyészett a testtel.

– Amit akarok, az te magad vagy!

A szellem gúnyosan felnevetett. A hátborzongató kacaj sötét fénnel száguldott végig az épületen. Groteszkül meghajolt felé, a dupla kör felizzott, a jelek fehéren lángholva háρίttak. A megidézett meg sem ingott, és ő is sér tetlen maradt. E rövid erőpróba után a szellem elfordult tőle. Ahogy az a pillantás nem rá esett, önkéntelenül aprót sóhajtott, hirtelen úgy érezte magát, mint aki nehéz terhet emelt, és végre letehetette. A poéta nem nézett újra felé, úgy kérdezte:

– Mit kívánsz hát tőlem, jöjjenek vissza? Azt nem tehetem. Adjak tán tanácsot, én a rég halott? Aztán mire mennél vele, megint túlsereg van, a szabadság megint veszve.

Lám a szellemek sem mindenttudók! – gondolta. Bár az újabb vesztes felkelés tényét kiolvasta belőle, hogy miért idézte meg, azt nem tudja. Jól sikerült a védelem! Kezében maga előtt tartva a pálcát, a kör széléhez lépett.

– Vissza akarom adni a népnek a hitet, amit most elvetek tőle! A reményt, ami csak napokig tartott. Vezérlő szellemet akarok, egy elpusztíthatatlan védelmezőt!

A költő szárazon nevetett. Akár a kenetlen ajtó – gondolta.

– Bűbájjal akarod visszahozni az emberekbe a szabadság óhaját! Hiába! Nem fog menni, kedvesem! Most egy olyan kor jó, mikor a szabadulás utáni vágy parazsa is kihúny... míg egyszer majd újraszítják...

– Mikor? – vágta el a kenetteljes, sértő monológot. A költő szelleme újra ránézett. A tekintet nyomán fuldoklásérzete támadt, mint akit víz alá nyomtak.

– Te már nem éred meg – közölte nyersen. Ettől elfogyott a maradék lélegzete. A szellem hideg lánggal lobogva folytatta:

– Különben sem vagyok itt! Az, ki egykor voltam, rég tovább állott. Máskor vagyok, máshol. Ami előtted áll, egy lenyomat csupán, mint a csizma talpáé a sárban. Engedj mennem innen... ne háborgasd azt, mi lettem!

Szédülten meredt a szellemre. Akkor most nem Petőfi? De minden porcikája, csontdarabja üvöltötte, hogy ő... de mégsem ő volt egészen. Egy váz volt, asztrális nyom, az egykor volt nagyság tükre, mely nem lelt nyugodalmat. Összeszedte magát, amire kíváncsi, csak tudja! Rátört egy érzet, hogy amit tudni akar, oka lehet a szellemlenyomat nyugtalanságának. Határozottan ívet rajzolt a pálcával, és parancsolón mondta:

– Most elmondod nekem, hol vannak csontjaid!

A szellem rámeredt, nagyon is egyértelmű dühvel.

– Hah! Néked halálfőm kellene... nem kapod meg! – sziszegte morogva, akár egy veszett kutya.

– El kell mondanod! – parancsolta még a lábával is dobantva hozzá. A szellem gúnyosan elmosolyodott. Ez a mosoly olyan volt, mint amikor a föld egy rejtve maradt vízfolyás okán egyszer csak beszakad.

– El is mondom, de akkor sem kapod meg! Bármi vajákosságot akartál űzni vele, nem lesz a tiéd!

– Miért?

A szellem ádázul rámeredve bólintott.

– Íme, elmondom!

A kör széléhez hajolt, ami felizzott, és három szót suttogott el neki. Ez a három szó porrá zúzta a terveit. A szellem igazat szólt, nem jut hozzá a csontokhoz. Nem csak ő, más sem... még sokáig nem. A szellem elégedett kárörömmel a kör közepére húzódott.

– Elárultam, amit akartál, most el kell engedned!

Bólintott zsidbadtan, tanácstalanul.

– Szabad vagy, mehatsz!

A szellem még egyszer ránézett, a szeme sugara úgy égett, mint a faszén parazsa, aztán szertefoszlott. Elmondta a formulát, ami bezárja a kaput, majd a másikat, ami elapasztja az áramlatot. Érezte, ahogy az erő elapad, az éter kiszárad. Az eddigi jelenlét-érzet megszűnt.

A döbbenettől még reszketegen, óvatosan kinyújtotta a pálcája végét a körből. Nem izzott fel a vége. Még magában egyre ismételtette a kapuzáró ígét szükségtelenül, hiszen már bezárta. Érzékei jelezték: a ház üres és szikkadt, akár egy régi csontdarab a földben. A pálcát maga elé tartva megbontotta a kört, és a sokktól reszketegen, de óvatosan kilépett az ábrából. Nem történt semmi. Felöltözött, és elrakosgatta a varázsszkezeit. Fellocsolta a padlót, és eltüntetett minden nyomot. A háznak egy dobása volt, és ennek most vége. A romos téglarakás most már tovább várhatja a végzetét.

Neki viszont egy kicsit nehézkes lesz úgy tenni, mint aki nem tud semmit. Odalenn, a hajnali üres utcán felnézett a holdra. Az éppen elrejtette arcát holmi felhőfoszlányok mögé, mint aki szégyenlős. A visszhangtalan égen, mi elnyelte a világ összes zaját, az istennő üzeni kezdett neki.

Figyelmesen hallgatta. Megértette. Őriznie kell az ősi lán-
got, szülnie kell, hogy továbbadhassa egy olyan korba,
amikor több az esély. Keresnie kell magának egy párt, egy
tökéletesen tudatlan férfit. Csak férfinak kell lennie. Két
lányt és egy fiút kell a létezésbe hoznia. Ahogy a munka-
helyére indult, sorba vette a lehetséges jelölteket. Végül
kiválasztotta egyiküket, és azonnal érezte, hogy jó döntést
hozott. Az örökség útja biztos a jövőbe. Vince Borbála, hu-
szonkilenc éves adminisztrátor, Thessalia leszármazottja
és hírnöke, nem csak a napi munkáját kezdte el, hanem
azokat a praktikákat is, melyek a leendő férje magját a
szomjúhzó méhébe terelik...

*„A földet, mely koporsó volt
S benn egy nemzet a halott,
Megillettük, és tizennégy
Milljom szív földobogott.”*

Köszönetnyilvánítás:

A szerző köszönettel és hálával gondol az alábbi intézményekre, és az ott segítséget nyújtó dolgozókra.

Szentes Városi Könyvtár - Vágvölgyi Zoltán

6600 Szentes, Kossuth u. 33-35.,

Tel.: 06-63/400-271, Fax: 06-63/318-866

Igazgató: Sallainé Gresó Klára

E-mail: szenteskonyvtar@vksz.hu

Web: <http://www.vksz.hu>

Csongrád Megyei Levéltár Szentesi Levéltára

Cím: 6601 Szentes, Kossuth tér 1.

Tel. 06-63/562-425, Fax: 562-426. Pf.: 46.

Igazgató: Tánczos Roland

E-mail: leveltar@szentes.hu , www.csml.hu

Vasúttörténeti emlékhely - Valkai Csaba kurátor

6600 Szentes, Korsós sor 51.

Tel.: +36(30)439-9412

E-mail: vasuttortenet.szeged@gmail.com

Internet: <http://vasuttortenetia.hu>

Források:

Szentes város ünnepi napjai

– **1947. szeptember 27. - október 5.** (A Szentes Városi Könyvtár jóvoltából.)

Szentes városismertető – 1962 (Szabó Róbert szerk.)

Magyarország, 1962 – Egy alföldi kisvárosban megjelenik egy belügyminisztériumi nyomozó. Vajon mi keresni valója lehet ennek a kollégái szerint is kissé különc figurának a szentesi éjszakában?

Az adott kort az író hatásosan jeleníti meg a főszereplőn keresztül. Bár foglalkozik – a nyomozó személye miatt foglalkoznia kell – az ország akkori politikai berendezkedésével, ez nem nyomja rá bélyegét a történetre. Szemlél, bemutat, korlenyomatot ad. Ám ennél jóval többet tartalmaz.

Túri András Csaba rendkívül plasztikus, intenzív, látomás-szerű képekkel és leírásokkal örvendezteti meg az olvasót a távoli múlttól és a jövőről is. Ügyesen, értő módon helyezi a misztikumot a realitásba. Ezáltal válik szürreálissá ez a mágikus-realista alkotás.